

## **FN-forbundets kommentarer til Lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.**

FN-forbundets tilgang til lovbestemmelser og lovændringer af ovennævnte karakter er baseret på det værdigrundlag, som er udtrykt i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder og de efterfølgende uddybende menneskerettighedstraktater.

Verdenserklæringen beskriver en række frihedsrettigheder, herunder retten til privatliv, som myndighederne er forpligtiget til at respektere. Den understreger endvidere eksplicit i artikel 10, at "Enhver har under fuld ligeberettigelse krav på en retfærdig og *offentlig* behandling ved en uafhængig og upartisk domstol, når der skal træffes en afgørelse *med hensyn til hans rettigheder og forpligtelser og med hensyn til en hvilken som helst mod ham rettet strafferetlig anklage*". (FN-forbundets kursivering)

FN-forbundet lægger tillige stor vægt på en effektiv indsats mod terrorisme, da terrorhandlinger på en række områder truer grundlaget for staters og menneskers fredelige sameksistens.

Vi mener imidlertid ikke, at effektivitet opnås ved at gå på kompromis med retsprincipper, som det allerede skete med terrorkpakken fra 2002, hvor det blev muligt at bruge *hemmelige* procedurer i forbindelse med ansøgning om asyl og statsborgerskab samt tiltale for terrorvirksomhed. Ligeledes er vi stærkt betænkelige ved at lægge f.eks. FN's terroristlister til grund for forvaltning, da organisationer og enkeltpersoner er opført på listerne uden mulighed for at få rimeligheden af dette retligt vurderet.

Overordnet set opfatter FN-forbundet de stillede lovforslag fra Justitsministeriet som tiltag, der vil skabe *yderligere* afstand mellem de menneskeretlige principper og de faktiske retsforhold i Danmark. Vi finder det ikke sandsynliggjort, end ikke godtgjort, at de foreslåede ændringer vil betyde en øget sikkerhed for den danske befolkning, hvorfor vi er meget betænkelige ved de foreslåede indskrænkninger af individets frihedsrettigheder. Det ligger uden for FN-forbundets kapacitet at knytte kommentarer til alle elementer i de fremlagte lovforslag, men forbundet tillader sig at pege på følgende forhold, som bør føre til genovervejelse.

**FN-forbundet er især betænkeligt ved, at enhver myndighed, uanset arbejdsområder, skal være til *generel* rådighed for Efterretningstjenesterne og Politiet (forslagets § 110).** Vi tillader os at erindre om, at en sådan tankegang var bærende i en række tidligere kommunistiske styreformere i Europa, hvis systemer FN-forbundet og de fleste andre i det danske samfund selvsagt stillede sig i opposition til.

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

24 MRS. 2006  
2006 NR. 730-0246

**FN-forbundet er ligeledes stærkt betænkelig ved at tillade telefonaflytning i forhold til person frem for konkrete telefonnumre.** Aflytning ser vi som et meget kraftigt indgreb i den enkeltes rettigheder, og risikoen for at en udvidet tilladelse reelt vil indebære aflytning (uden konkret retskendelse) af en større personkreds i de enkelte sager, finder vi er i strid med retten til privatliv (forslagets § 783). Dette problem forstærkes af, at aflytning kan finde sted før retten har givet samtykke hertil.

**I særdeleshed vil FN-forbundet udtale bekymring over forslaget om, at flyselskaber generelt skal stille passageroplysninger til rådighed for Efterretningstjenesterne,** som gives en meget omfattende adgang til at følge flypassagerers færden. Efter vor opfattelse vil dette forslag for alvor bryde med princippet om, at så vidtgående informationsdeling skal baseres på konkret mistanke.

Vi vurderer, at forholdene i Danmark, med de stillede forslag, bevæger sig i den stik modsatte retning af de internationalt aftalte menneskeretslige frihedsprincipper, som Danmark på mange andre områder og i forhold til mange andre lande, arbejder stærkt for at beskytte. Uagtet at "overvågningssamfund" er et stærkt ord, må vi konstatere at de stillede lovforslag, i forlængelse af "terrorpakken" af maj 2002, bringer Danmark endnu et skridt i retning mod underminering af disse principper.

FN-forbundet har i mange år fulgt skiftende danske regeringers indsats for at forbedre retsforhold og retspleje over alt i verden. Danmark har kæmpet for, at borgerne i langt mindre grad end nu skal være genstand for myndigheders overvågning, og at de skal nyde fuld beskyttelse som retssubjekter. Et hovedsigte i Danmarks politik har været begrænsning af staters magtbeføjelser over for borgerne, men eftersom Danmark nu bevæger sig i stik modsat retning, vil den danske indsats i højere grad end tidligere kunne karakteriseres som dobbeltmoralisk og utroværdig, og dens gennemslagskraft vil svækkes.

FN-forbundet vurderer, at udvikling af stater og samfund i retning af åbenhed, demokrati og respekt for menneskerettigheder vil være forebyggende mod terrorisme og anden ekstremisme. Vi må derfor ud fra såvel et internationalt som et nationalt perspektiv kraftigt opfordre til en genovervejelse af de stillede forslag og ændringer af retsplejelov m.v.

På vegne af FN-forbundets bestyrelse  
København, den 22. marts 2006



Bente Nielsen, landsformand

Randi Graabek

Fra: Tanja Krabbe [tanjakrabbe@hotmail.com]  
Sendt: 24. marts 2006 16:05  
Til: Justitsministeriet  
Emne: Bemærkninger til forslag til lov om ændring af retsplejeloven m.v.

Vedhæftede filer: Digital Rights høringssvar terrorpakkeII JM.doc



Digital Rights  
høringssvar ter...

Hermed fremsendes Digital Rights' bemærkninger til Justitsministeriets udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen mod bekæmpelse af terrorisme m.v.).

Mvh  
Tanja Krabbe  
Digital Rights

27 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730 - 0246

København 24. marts 2006

## Digital Rights hørings svar vedrørende Justitsministeriets udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen mod bekæmpelse af terrorisme m.v.)

Digital Rights har den 4. november 2005 afgivet bemærkninger til rapport af 3. november 2005 fra Regeringens embedsmandsudvalg med forslag om udvidede beføjelser til brug for bekæmpelse af terror. Forslagene blev fulgt op med regeringens handlingsplan til bekæmpelse af terrorisme den 16. november 2005. Forslagene omfatter markante nye overvågningstiltag og udvidede beføjelser til politiet, som vil ændre balancen mellem hensynet til borgerne og hensynet til staten og leder tanken hen på et overvågningssamfund.

Digital Rights finder, at de fremlagte forslag nøje må overvejes i forhold til deres brugbarhed i terrorbekæmpelsen, ikke mindst i lyset af, at det helt grundlæggende er tvivlsomt, om selv omfattende overvågning af borgerne kan hindre terror. Samtidig skal det tages med i overvejelserne, at overvågning ændrer borgernes adfærd i frygten for at opføre sig mistænkeligt, og overvågning skader borgernes mulighed for at udøve deres grundlæggende, demokratiske rettigheder – som for eksempel at udveksle meninger frit - og mere generelt kan overvågning mindske borgernes tillid til myndighederne, fordi de føler sig gået for nær. Der henvises til Digital Rights notat af 4. november 2005. Digital Rights opfordrer derfor til en grundig Folketingsdebat om de enkelte forslag, herunder hvorvidt forslagene er egnede til at hindre terror.

### Foreslåede ændringer i retsplejeloven

Efter forslaget indsættes i retsplejeloven en ny bestemmelse i § 110a, der giver adgang for PET til at videregive oplysninger til FET i det omfang, videregivelsen kan have betydning for varetagelse af tjenesternes opgaver. Videregivelse kan ske, uden at der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en nærmere konkret vurdering og interesseafvejning i forhold til den enkelte oplysning. Digital Rights efterlyser en nærmere redegørelse for nødvendigheden af en sådan omfattende adgang til videregivelse af oplysninger. Som begrundelse for den betydelige udveksling af oplysninger ses alene anført, at PET skal kunne videregiver oplysninger til FET, for at FET har mulighed for at fremskaffe de informationer, som PET har behov for.

Bestemmelsen udgør en markant svækkelse af privatlivsbeskyttelsen for de borgere, om hvem oplysninger i større omfang således kan flyde mellem flere myndigheder, hvilket tilsiger en proportionalitets- og nødvendighedsafvejning i hvert enkelt tilfælde. Der ses ikke at være belæg for, at en sådan afvejning ikke kan foretages som led i varetagelse af de to tjenesters opgaver. Digital Rights anbefaler derfor, at bestemmelsen udgår. Subsidiært foreslås, at der indsættes et krav om nærmere afvejning og begrundelse for indhentelse af oplysninger samt at oplysningerne har betydning, frem for som foreslået, at

oplysningerne kan have betydning for varetagelse af tjenesternes opgaver.

Efter forslaget gives PET endvidere adgang til at indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder i det omfang, oplysningerne kan have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Der skal ikke være tale om en konkret begrundet mistanke mod en person. Også her giver forslaget derfor PET meget vidtgående beføjelser til at indhente alle slags oplysninger, som *kan* have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver. Det anførtes i embedsmandsrapporten, at de oplysninger, som PET vil kunne indhente hos andre myndigheder, ofte må forventes at ville have et "ikke ubetydeligt omfang".

Da der er tale om til tider ganske følsomme, personlige oplysninger om borgerne, ville det også her være rimeligt, at de kun videregives, såfremt det kan sandsynliggøres, at de er vigtige for efterforskningen af en straffesag. Derfor bør adgangen til oplysninger være specifikt rettet mod de oplysninger, der er behov for. Det bemærkes i den forbindelse, at det ifølge forslaget vil være PET, der ved indhentelsen af oplysningerne skal vurdere, om betingelserne for indhentning af oplysninger er opfyldt. Lovforslaget bygger således på, at den forvaltningsmyndighed, der på grundlag af den foreslåede bestemmelse modtager en anmodning om oplysninger fra PET, ikke skal foretage en selvstændig vurdering af, om oplysningerne kan videregives i forhold til, om de pågældende oplysninger kan have betydning for varetagelse af de nævnte opgaver. Der henvises i forslagets bemærkninger til princippet i forvaltningslovens § 32, hvorefter den, der virker inden for den offentlige forvaltning, ikke må skaffe sig fortrolige oplysninger, som ikke er af betydning for udførelsen den pågældendes opgaver. Det er vanskeligt at forestille sig, hvordan den grundlæggende beskyttelse i forvaltningslovens § 32 kan have en selvstændig betydning, såfremt forvaltningsmyndigheden skal lægge til grund, at betingelserne er opfyldt, når en anmodning fremsættes af PET.

Digital Rights anbefaler derfor, at bestemmelsen udgår. Subsidiært foreslås, at der indsættes et krav om nærmere afvejning og begrundelse for indhentelse af oplysninger samt at oplysningerne har betydning, frem for som foreslået, at oplysningerne kan have betydning for varetagelse af tjenesternes opgaver.

Digital Rights har noteret sig, at Justitsministeriet for tiden overvejer spørgsmålet om fastsættelse af nye retningslinier for Wamberg-udvalget og at der i den forbindelse forudsættes etableret en ordning, hvorefter PET med passende mellemrum orienterer udvalget om tjenestens anvendelse af den foreslåede bestemmelse. Wamberg-udvalget vil have mulighed for at påse, at PETs anvendelse af bestemmelsen ligger inden for de anførte rammer. Digital Rights foreslår, at de nye retningslinier for Wamberg-udvalget sendes i høring til den relevante kreds, da retningslinierne må anses for at have afgørende betydning for den demokratiske kontrol med en vidtgående hjemmel til indhentelse af oplysninger.

Muligheden for overvågning af mistænkte foreslås udvidet ved, at der ved telefonaflytning i medfør af retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 1 som led i efterforskning af en overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 kan indhentes retskendelse om aflytning af en bestemt person frem for af et bestemt telefonnummer. Digital Rights henleder opmærksomheden på, at en aflytning af flere kommunikationsmidler udgør et større indgreb i privatlivets fred end aflytning af et enkelt telefonnummer, hvilket bør indgå i afvejningen ved afsigelse af en sådan kendelse.

Der foreslås en ændring af retsplejelovens § 791 a, der indebærer, at spørgsmålet om indhentelse af oplysninger fra teleudbydere om, hvilke mobiltelefonmaster en (mistænkt) persons mobiltelefon er i kontakt med, udtrykkeligt reguleres i retsplejeloven. Digital Rights bemærker, at der fortsat er krav om retskendelse til en sådan indgreb og at der ikke i lovforslagets bemærkninger forudsættes en øget registrering af oplysninger hos teleselskaberne til brug for en sådan eventuel overvågning. Dette findes, ikke mindst i lyset af de betragtelige vanskeligheder i forbindelse med implementering af terrorkpakken fra 2002, at være en hensigtsmæssig løsning.

## **Foreslåede ændringer i lov om forbud mod tv-overvågning m.v.**

Det foreslås at indsætte en bestemmelse i tv-overvågningslovens § 4 a, hvor efter politimesteren kan henstille, at offentlige myndigheder eller private foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning. Det fremgår af forslaget bemærkninger, at der ikke med hjemmel i den foreslåede bestemmelse vil kunne iværksættes tv-overvågning i videre omfang end i dag. Når politiet skal vurdere, om der skal henstilles tv-overvågning, må vurderingen formodes at bygge på hensyn til politiets opgavevaretagelse generelt. Dette står i modsætning til den nuværende situation, hvor den enkelte virksomhed eller institution vurderer behovet for overvågning hos denne specifikke virksomhed eller institution. Forslaget må således formodes at have som konsekvens, at der i stedet for tv-overvågning i specifikke og afgrænsede situationer vil blive en øget tv-overvågning af generelle kontrol- og overvågningshensyn.

Endvidere foreslås indsat en bestemmelse i tv-overvågningslovens § 4 b, der giver politiet mulighed for at meddele offentlige myndigheder eller private, som efter gældende lovgivning foretager eller planlægger at iværksætte tv-overvågning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser. Den foreslåede bestemmelse giver ikke adgang til at pålægge en myndighed eller en privat at iværksætte tv-overvågning, og der vil heller ikke med hjemmel i denne bestemmelse kunne foretages tv-overvågning i videre omfang end i dag.

Digital Rights understreger, at en øget tv-overvågning er egnet til markant at ændre det danske samfund og borgernes opfattelse af myndighederne og af trusselssituationen. En omfattende tv-overvågning kan medføre, at almindelige borgere - ud over konstant at blive mindet om frykten for mulige terroran-

greb (en frygt som terrorister formentlig vil være taknemmelig over at få hjælp til at udbrede) – skal vænne sig til at blive iagttaget store dele af tiden. Der foreligger ikke nogen undersøgelser der viser, at øget tv-overvågning hindrer terror eller anden alvorlig kriminalitet.

## **Foreslåede ændringer i lov om luftfart**

I lov om luftfart foreslås indført en ny § 148, hvorefter luftfartselskaberne skal registrere oplysninger om flypassagerer og besætningsmedlemmer, ligesom oplysningerne skal opbevares i 1 år. Der er tale om registrering af alle uskyldige borgers færden, når de rejser ind og ud af landet ad luftvejen. En sådan generel og systematisk overvågning uden en konkret mistænkt, men med henblik på en *eventuel* senere efterforskning hører til i det, man normalt kalder et 'overvågningssamfund' – hvor borgernes færden registreres af en kontrollerende og allestedsnærværende stat, der skaber utryghed og tab af frihed.

## **Administrative tiltag som følge af regeringens handlingsplan**

I lovforslaget er det anført, at en række af forslagene fra embedsmandsrapporten og regeringens handlingsplan gennemføres administrativt. Digital Rights anbefaler, at der udfærdiges en samlet redegørelse for disse administrative ændringer, og at redegørelsen efter høring af relevante organisationer oversendes til Folketingets Retsudvalg.

---

**Lisa Holm Petersen**

---

**Fra:** Jon Burgwald [Jon.burgwald@nordic.greenpeace.org]  
**Sendt:** 24. marts 2006 15:40  
**Til:** Lisa Holm Petersen  
**Emne:** Høringssvar

Akt.nr. 69.

**Vedhæftede filer:** Høringssvar til terrorkpakken.doc



Høringssvar til  
terrorkpakken.d...

755/ 745

Kære Lisa,

Hermed fremsender jeg høringssvar på "Forslag til Lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)"

Forslaget er samtidig fremsendt på fax.

Med ønsket om en god weekend,  
Jon Burgwald  
Greenpeace

27 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246



Justitsministeriet  
Lovafdelingen  
Strafferetskontoret  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

Vedrørende udkast til "Forslag til Lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-  
overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.)" af 1.  
marts 2006.

### **Terrorpakke I og II skal rettes mod terrorisme, ikke civilsamfundet**

*Nedenstående organisationer ønsker med dette høringssvar at appellere til, at det i nuværende og  
kommende lovgivning, hvis formål er at bekæmpe terrorisme, indskræpes, således at denne ikke kan  
finde anvendelse til at stække civilsamfundet.*

Brugen af terror og vold som politisk middel i et demokrati som det danske er helt og aldeles  
uacceptabelt. Samtidig er det essentielt at en styrkelse af terrorbekæmpelsen ikke undergraver vores  
frihedsrettigheder og det åbne demokrati. I den anledning påpeges det, at terrorpakke I allerede har  
medført utilsigtede negative konsekvenser for den type af politisk aktivisme, som kan kaldes 'fredelig  
og ansvarlig civil ulydighed'.

Fredelig og ansvarlig civil ulydighed har historisk været medvirkende til at opnå en lang række af de  
friheder og rettigheder, der i dag er selvskrevne i det danske samfund; Rimelige forhold på  
arbejdsmarkedet og på uddannelsessteder, fremskridt på natur- og miljøområdet samt ligeberettigelse  
mellem kønnene er til dels opnået gennem civil ulydighed.

I titlerne til begge terrorpakker er indføjet et upræcist "mv.", hvorved der åbnes op for, at stramminger  
kan ramme langt bredere end den terrorisme, det er lovgivningens hensigt at bekæmpe. Således blev  
der med terrorpakke I gennemført en skærpelse af straffelovens § 306 for at muliggøre retsforfølgelse  
af organisationer, der finansierer terrorisme. Den skærpede § 306 er imidlertid blandt andet blevet  
anvendt mod Greenpeace for aktiviteter, som intet har at gøre med terrorisme.

Terrorpakke I blev fremsat på baggrund af konkrete beslutninger i FN og EU om at styrke  
terrorbekæmpelsen. I både den europæiske og danske debat blev det betonet, at man måtte sikre sig, at  
den øgede terrorbekæmpelse ikke gik ud over retssikkerheden eller knægtede demokratiske  
borgerrettigheder. Under førstebehandlingen fremførte justitsminister Lene Espersen, at alle  
lovforslagene i pakken er rettet mod terrorisme.

EU's regeringer vedtog i 2002 enstemmigt en erklæring, som understregede, at EU-landenes anti-  
terror stramminger "ikke [må] bruges til at anklage personer, der udøver deres legitime ret til at  
udtrykke deres meninger, for terrorisme, selv om de under udøvelsen af en sådan ret begår  
lovovertrædelser." (Rådserklæring 108/02)

Det er denne ånd, som terrorpakkerne oprigtigt bør følge. Det vil være en uhyggelig ironi, hvis de  
lovændringer der gennemføres for at bekæmpe terrorisme, og for netop at beskytte de civile  
rettigheder vi i dag tager for givet, anvendes til at stække civilsamfundet og dermed afskrive os fra  
fremtidige fremskridt, der kunne opnås ved ikke-voldelig civil ulydighed/aktivisme.

Belært af de dårlige erfaringer med terrorpakke I, opfordres det til:

- Terrorlovgivning må ikke ramme fredelig politisk aktivisme, men udelukkende målrettes  
terrorbekæmpelse.
- Terrorpakke I må ændres, så den ikke længere kan bruges til at stække civilsamfundet.
- Det bør desuden overvejes, at tidsbegrænse anti-terrorlovgivningen.

På vegne af:

Arbejderbevægelsens Internationale Forum

ATTAC-Danmark

Danmarks Aktive Forbrugere

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning

Danmarks Naturfredningsforening

Frie bønder – Levende land

Greenpeace

Ibis

Internationale Socialisters Ungdom

Kvindegrupper for et Andet Europa

Kvindeligt Selskab

Kvindernes U-landsudvalg

Mellempøkeligt Samvirke

Natur & Ungdom

NOAH – Friends of the Earth Denmark

RAV – Kvinder mod Unionen

Sex & Samfund

Sydafrika Kontakt

Det Økologiske Råd

Økologisk Landsforening

Øko-net / Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis

Århus mod Krig og Terror

Jon Burgwald, Greenpeace

Bredgade 20, Bagh. 4.

1260 København K.

Telefon: 33 93 86 60

Mobil: 40 81 88 98

Mail: [jon.burgwald@nordic.greenpeace.org](mailto:jon.burgwald@nordic.greenpeace.org)



SENDT PR. BUD  
Folketinget, Christiansborg  
Justitsministeren  
1240 København K.

Jmt.mdt.

24 MRS. 2006

J.nr.: 06-200/BH

24. marts 2006

**Uopfordret høringssvar til Lov om ændring af retsplejeloven, lov om  
forbud mod tv-overvågning m.v., og lov om luftfart**

Vedlagt ovennævnte høringssvar, som vi venligst skal anmode om  
videresendes til Folketinget i forbindelse med lovforslagets fremsendelse.

Lager, Post &  
Servicearbejdernes Forbund

Faglig afdeling  
Rantzausgade 58  
2200 Kbh. N  
tlf. 35 35 35 47  
fax 35 35 19 21

Venlig hilsen

Faglig afdeling  
Vibevej 31  
2400 Kbh. NV  
tlf. 38 14 77 00  
fax 38 14 77 01

f. Bjarne Høpner

24 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

## Uopfordret hørings svar til

### Lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v., og lov om luftfart

Lager, Post & Servicearbejdernes Forbund (LPSF) ønsker hermed at udtrykke betænkelighed over for de punkter i de nye forslag til terrorforebyggelse, som vi frygter kan begrænse vores retssikkerhed.

En sikkerhed der burde være grundlæggende i vores samfund.

LPSF vil her fremhæve enkelte emner i lovpakken, som vi synes er betænkelige samt tilføje generelle betragtninger.

Samtidig vil vi bemærke, at det i det hele taget er dybt betænkeligt, at de grundlæggende rettigheder i vores samfund kan sættes til side af politiet, hvis de vurderer, at det måtte være nødvendigt.

Vores demokrati er jo netop kendetegnet ved, at vi er sikret disse rettigheder.

#### Efterforskning af terror

I anbefaling nr. 9 og nr. 10 åbnes der mulighed for, at PET får yderligere beføjelser til at kunne hente personlige oplysninger fra forskellige myndigheder uden retskendelse.

Selvom justitsministeren vurderer, at der er den nødvendige mulighed i den nuværende lovgivning, anbefaler hun alligevel at følge udvalgets anbefalinger.

Ministerens er dog ikke enig i udvalgets anbefaling nr. 12 om, at politiet skal have yderligere muligheder for at pålægge de forskellige myndigheder ikke at informere mistænkte.

Det er der nemlig allerede mulighed for i dag, hvis politiet i forlængelse af nr. 9 og nr. 10 har vurderet, at det var nødvendigt at hente disse informationer.

Det gør blot anbefaling nr. 9 og 10 mere betænkelige.

#### Retskendelse

I dag skal politiet indhente retskendelse for hvert enkelt kommunikationsmiddel og hvert enkelt telefonnummer, der ønskes overvåget. Med den "flerhed af kommunikationsmidler" en person råder over, anbefales det, at kendelsen nu skal omfatte selve personen og dennes omgangskreds (f.eks. dennes arbejdsplads!).

Udvalget og ministeren anser det for bureaukratisk, at der i dag skal skaffes særskilte kendelser på aflytning af telefoner tilhørende mistænkte familie og arbejdsgivere.

Efter LPSFs opfattelse kan det vel betragtes som et grundlæggende retsprincip, at politiet skal skaffe disse kendelser.

Justitsministeren anfører i kommentaren til anbefaling 26 og 27, at "i hvert fald på terrorområdet" kan der være anledning til denne ændring af bestemmelsen. Vendingen "i hvert fald" er yderst betænkelig set i lyset af de store beføjelser, PET pludselig får.

Der burde meget nøje beskrives, i hvilke situationer det skulle være muligt.

Den nuværende bestemmelse garanterer dog et minimum af retssikkerhed for de mistænkte.

Med den nye bestemmelse er der risiko for, at de grundlæggende rettigheder for mistænkte og deres omgivelser er sat ud af spil

Selvom en retskendelse efterfølgende skal indhentes, er dette ofte en ren formalitet.

#### Flerhed af kommunikationsmidler

Lovforslaget udstyrer politiet med nye beføjelser til at - uden retskendelse - gribe ind i kommunikationen (breve, tele, IT mv.) mellem borgere.

I den nuværende lovgivning skal der indhentes en retskendelse, dog ikke såfremt formålet dermed forspildes. Ifølge retsplejeloven skal politiet indhente en retskendelse inden 24 timer, efter indgrebet har fundet sted.

Hvis denne mulighed overføres til IT-teknologierne, og da disses anvendelsesmuligheder er ganske mangfoldige, indebærer forslaget derfor en betydelig udvidelse af politiets muligheder for at trænge dybere ind i vores privatliv, end politiet hidtil har haft mulighed for.

### **Retssikkerheden**

Anbefalingerne og lovforslaget forholder sig kun overfladisk til de mistænkte retssikkerhed. Forsvareren skal informeres om de kendelser, politiet indhenter, men samtidig anbefales det af arbejdsgruppen, "at retten efter anmodning fra politiet kan bestemme, at reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt fraviges, hvis det er påkrævet af hensyn til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder".

Retssikkerheden for borgere, der er sigtet eller anklaget af en statslig myndighed, er en grundlæggende del af vores demokrati.

Det er et alvorligt princip at give køb på.

De fleste forslag handler mere om at undgå det bureaukrati, der er forbundet med at skulle til domstolene. Derved sættes den demokratiske kontrol sættes ud af kraft.

Står vi over for risikoen for en alvorlig terrorhandling, kan domstolene i forvejen arbejde hurtigt. Vores samfund har i forvejen råd og mulighed til at bruge de ressourcer, der burde være nødvendige for at sikre vores retssikkerhed og samtidig agere over for de trusler, der måtte komme

### **Internationalt arbejde**

Vores internationale arbejde i LPSF bringer os måske tæt på organisationer, som andre vurderer er tæt på "såkaldte" terrorbevægelser. LPSF samarbejder med fagbevægelser verden over i forhold til at give indsigt og forståelse for forhandlinger, aftaler og skabe demokrati i det hele taget. Ofte i lande som har haft diktatur, er et diktatur, har været eller er i krig osv.

Skulle vores indsats for at hjælpe med at indføre fred og demokrati rundt i verden betyde, at vores egne demokratiske rettigheder kan sættes ud af spil?

En indsats som er anerkendt i såvel folketetinget som verden over.

(Palæstina, El Salvador, Sydafrika, Cuba, Vietnam, Mozambique, Nicaragua, Colombia, Guatemala, Filipinerne)

### **Generelle bemærkninger:**

Det er for LPSF betænkeligt, at terrorbegrebet bruges i så bred en definition, at alle borger i princippet kan sigtes og dømmes efter de forskellige paragrafer. Alene en sigtelse, hvorefter man først efter års retssag afgør, at det alligevel ikke var efter terrorloven, sigtelsen skulle rejses, gør borgerne angst og nervøs.

Som fagbevægelse bruger vore medlemmer ofte de demokratiske rettigheder til yderste konsekvens f.eks. konflikttretten – ovenstående kan give store beføjelser for politiet ved f.eks. en generalstrejke. Selvom der i bemærkninger til første terrorpakke står, at dette ikke er møntet på fagbevægelsen, så er det ikke bemærkningerne en lokal byretsdommer ser på under en sigtelse men udelukkende lovtæksten.

Det er bekymrende, at såvel lovgivningen som de nye forslag er så brede i definitionerne, at den i princippet kan bruges overalt. Det anbefales at bruge lejligheden med de nye forslag at gennemgå loven grundigt, skabe klarhed i lovgivningen og indsnævre definitionen af terror, så loven ikke rammer de forkerte.

**Vi skal venligst anmode om, at høringssvaret videresendes til Folketinget i forbindelse med lovforslagets fremsendelse.**

**Lager, Post & Servicearbejdernes Forbund v/Bjarne Høpner**



Justitsministeriet  
Lovafdelingen  
Strafferetskontoret

Telefax nr. 33 93 35 10

785 / Helle H

J.nr.: 06-37118 KMT/BB/phn  
Deres j.nr. 2005-730-0246

24. marts 2006

**Høringssvar. Udkast til forslag til Lov om ændring af Retsplejeloven, Lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og Lov om luftfart.**

FAGLIGT FÆLLES FORBUND  
Kampmannsgade 4  
DK-1790 København V  
tlf. +45 70 300 300  
fax +45 70 300 301  
e-mail: 3f@3f.dk  
www.3f.dk

3F har konstateret, at ovennævnte lovforslag er blevet sendt i høring. Vi skal venligst anmode om at komme på høringslisten ved kommende høringer vedrørende ændring af straffe- og retsplejeloven.

3F er meget betænkelig ved lovforslaget. Generelt vil vi bemærke, at den demokratiske kontrol med efterretningstjenesterne i dag er meget svag. Selv om lovforslaget måtte være nødvendigt for at sikre en effektiv bekæmpelse af terrorisme (hvad ministeriet ikke har godtgjort), så er den demokratiske kontrol så svag og ineffektiv, at der må advares stærkt mod at give efterretningstjenesterne nye og i høj grad ukontrollerede beføjelser.

Ministerens forslag må ses i sammenhæng med den tidligere terrorpakke. Navnlig vil vi atter gøre opmærksom på, at den meget upræcise definition af terror i straffelovens § 114 samt organisationsansvaret i § 306 medfører, at en lang række personer og organisationer risikerer strafansvar i forbindelse med deres legitime og fredelige arbejde for demokrati, miljø og social retfærdighed i Danmark og udlandet. Den uklare definition af terror i straffelovens § 114 medfører endvidere et uacceptabelt bredt anvendelsesområde for de i forslaget indeholdte beføjelser. 3F skal henvise til vores breve vedrørende den første terrorpakke af 7. maj og 3. juli 2002 (vedlagt). Vi tilslutter os endvidere Greenpeaces høringssvar samt 3F Lager, Post & Services høringssvar af d.d.

På baggrund af ovenstående må 3F opfordre til:

1. at forslaget fremlægges sammen med et forslag til en ny og udbygget demokratisk kontrol med efterretningstjenesterne.
2. at en eventuel lovændring gøres tidsbegrænset, således at en forlængelse fordrer ny stillingtagen og debat i Folketinget.
3. at definitionen af terror i straffelovens § 114 præciseres, så bestemmelsen ikke kan opfattes som omfattende legitimt og fredeligt arbejde for demokrati, miljø og social retfærdighed i Danmark og udlandet.

24. marts 2006 Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR.

730-0246



4. at straffelovens § 306 præciseres så bestemmelsen ikke rammer organisationer, der legitimt og fredeligt arbejder for demokrati, miljø og social retfærdighed i Danmark og udlandet.

3F skal anmode om, at dette høringsvar oversendes til Folketinget i forbindelse med forslagets eventuelle fremsættelse.

Venlig hilsen

  
Karin Mette Thomsen

Justitsministeriet  
Justitsminister Lene Espersen  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

Modtaget i  
juridisk afdeling

Kampmannsgade 4  
Postboks 392  
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40  
Fax +45 33 97 24 60  
Giro 600 00 29  
www.sid.dk

08 MAJ 2002

**SID**

JURI-00450-2002 PC/wm

7. maj 2002

Lovforslag – initiativer til bekæmpelse af terrorisme

Kære Lene Espersen

Specialarbejderforbundet i Danmark er særdeles betænkelig ved den vage og bredt formulerede definition af terror i regeringens forslag til bekæmpelse af terrorisme.

Det er vores opfattelse, at lovforslaget vil kunne give problemer i forbindelse med almindelige faglige konflikter.

Samlet set, vurderer SiD, at der er en række gode grunde til at være skeptisk overfor dette forslag:

- "terrorismen" ikke er helt klart defineret i forslagens § 114,
- efterforskning blot skal have "afgørende betydning for efterforskningen",
- efterforskningsinitiativerne først bliver analyseret, efter de er iværksat.

Disse forhold giver efter vores opfattelse meget store retssikkerhedsmæssige problemer.

Specialarbejderforbundet i Danmark støtter selvfølgelig relevante skridt, der effektivt kan forebygge terrorisme, men det synes åbenbart, at dette forslag kan give uacceptable følgevirkninger for blandt andet faglige aktioner. Især hvis der er tale om aktioner, der strækker sig over længere tid, og som absolut intet har med terrorisme at gøre.

Ved en langstrakt faglig konflikt, som f.eks. **Ri-Bus-konflikten**, vil politiet næppe få problemer med at få tilladelse til konkrete og udvidede efterforsknings skridt over for eventuelle "blokadevagter".

Uanset om det efterfølgende måtte vise sig, at kun en eller få sigtelser fører til tiltale og i sidste ende dom for straffelovsovertrædelser, der ikke i sig selv ville have givet mulighed for anvendelse af de konkret anvendte efter-



forskningskridt, vil dette ikke gøre de anvendte efterforskningskridt ulovlige.

Til yderligere uddybning kan anføres følgende:

I forhold til lovforslaget om nye bestemmelser i **Straffeloven** peges bl.a. på, at forslaget ikke indeholder en definition af begrebet "terrorisme", hvilket har betydning delt i relation til spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelsen er overtrådt dels til spørgsmålet om, hvorvidt bestemte efterforskningskridt skal tillades, jf. nedenfor.

Der foreligger f.eks. en overtrædelse af § 114, hvis befolkningen er "skræmt i alvorlig grad".

Det er Specialarbejderforbundet i Danmarks opfattelse, at en sådan definition ikke blot er utrolig vag, den åbner også muligheder for fortolkning fra myndighedernes side – hvornår er befolkningen "skræmt i alvorlig grad"?

Det er ikke tilstrækkeligt for domfældelse for overtrædelse af § 114, at anklagemyndigheden beviser, at "befolkningen (var) er skræmt i alvorlig grad". Det skal endvidere bevises, at dette skete med den fornødne tilregelse.

Der stilles med andre ord krav til de subjektive betingelser, der også skal være til stede hos en tiltalt.

Det afgørende i forhold til Straffeloven er, at terrorisme i straffebestemmelsen ikke er konkret defineret, hvilket i sig selv er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt.

Denne betænkelighed forstærkes ved, at der nu også gives udvidede muligheder for foretagelse af efterforskningskridt. Der henvises til forslag af **Retsplejeloven**.

Politiet får lettere adgang til personlige data, herunder gennem edb, telefonselskaber, hemmelig ransagning mv., såfremt der

1. er bestemte grunde til at antage, at informationssystemet anvendes af en *mistænkt i forbindelse med planlagt eller begået kriminalitet* som nævnte i nr. 3 (herunder forbrydelser mod den danske stat).
2. at indgrebet må antages at være af *afgørende betydning* for efterforskningen, og
3. efterforskningen angår en *forsætlig* overtrædelse af Straffelovens kap. 12 og 13, eller af en af de øvrige udtrykkelig nævnte bestemmelser.

Vi kan af forslaget læse, at retten skal godkende efterforskningskridtet, men det er ikke muligt at efterprøve det af retten udøvede skøn om, at indgrebet "er af afgørende betydning", før resultatet af efterforskningen foreligger. Dette vil først ske under en domsforhandling, hvis efterforskningen har ført til et resultat. I modsat fald vil der ikke fremkomme yderligere, hvor-

Kampmannsgade 4  
Postboks 392  
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40  
Fax +45 33 97 24 60  
Giro 600 00 29  
www.sid.dk

for det heller ikke vil komme til offentlighedens kendskab, hvor ofte og i hvilke anledninger politiet anmoder om kendelser af nævnte karakter.

*Politiet får meget lettere adgang til at efterforske forhold, som politiet mener er afgørende betydning, uanset der ikke er tale om mistanke om "terrorisme".*

Det vil sige, at det ikke umiddelbart er muligt at sætte spørgsmålstegn ved konkrete efterforskningsskridt. Dette er i sig selv et alvorligt demokratisk problem.

Vi ser frem til at høre dine kommentarer.

Med venlig hilsen

Poul Erik Skov Christensen

Kampmannsgade 4  
Postboks 392  
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40  
Fax +45 33 97 24 60  
Giro 600 00 29  
[www.sid.dk](http://www.sid.dk)

Justitsministeriet  
Justitsminister Lene Espersen  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K.

Kampmannsgade 4  
Postboks 392  
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40  
Fax +45 33 97 24 60  
Giro 600 00 29  
www.sid.dk

JURI-00450-2002 PC/phn

3. juli 2002

2001-730-0466 – Anti-terrorpakken og terrorismebestemmelsen

Kære Lene Espersen

Med henvisning til Justitsministerens brev af 29. maj 2002 finder jeg på vegne af Specialarbejderforbundet i Danmark anledning til at bemærke, at det fastholdes, at begrebet "terrorisme" er så vag, at dette principielt må give anledning til betænkeligheder.

Det er klart, at der kan opstå fortolkningstvivl, men det har altid været et grundprincip i dansk strafferet, at der ikke kunne og burde være tvivl om den objektive beskrivelse af gemingsindholdet.

Dette forstærkes af, at det selv efter Justitsministerens opfattelse er forhold af en karakter, som vanskeligt "kan skrives ind i en straffebestemmelse".

Derfor er det ikke rimeligt blot at antage, at der alene skulle være tale om én bestemmelse, som i "princippet (har) karakter af en strafskærpselsesregel".

Det er efter Specialarbejderforbundet i Danmarks opfattelse ikke rimeligt, at borgere kan blive mødt af en alvorlig strafferetlig reaktion på baggrund af bemærkninger til lovforslaget, som helt uomtvistet ikke er entydige.

Det er muligt, at Justitsministeren har vanskeligt ved at forestille sig, at en bestemmelse i § 114 kunne blive bragt i anvendelse som led i en faglig konflikt her i landet, men historien har vist anderledes.

Langvarige konflikter som naturligt også påkalder sig en betydelig politisk interesse, som for eksempel RiBus-konflikten, udløste ganske mange sigtelser, som blev opretholdt under efterfølgende sager. I en meget stor del af disse sager fik anklagemyndigheden ikke medhold.

Den retssikkerhed, der ligger heri, er af begrænset karakter, idet der i nævnte konflikt skete massiv brug af tilbageholdelse og tillige brug af vare-tægtsfængsling.

Den retssikkerhed, der ligger heri, er af begrænset karakter, idet der i nævnte konflikt skete massiv brug af tilbageholdelse og tillige brug af vare-tægtsfængsling.

Det er klart, at en eventuel prøvelse, der måske ligger flere år efter konflik-tens ophør, kan vise, at sigtelserne ikke var berettiget. Det ændrer imidler-tid ikke ved, at der i videst muligt omfang bør være objektiv beskrivelse af gerningsindholdet i de bestemmelser, som der påstås overtrådt.

Specialarbejderforbundet i Danmark har ikke på noget tidspunkt argumen-teret for, at en strafbar handling skulle være straffri, bare fordi de er begå-et i tilknytning til en faglig konflikt.

For så vidt angår spørgsmålet om dataaflæsningen vil jeg også tillade mig at fastholde den rejste kritik.

Det er ikke muligt før efterfølgende at vide, om indgrebet rent faktisk var af "afgørende betydning".

Med venlig hilsen



Per Christensen

Jmt. modt.

21 MRS. 2006

J. Hoffmeyer  
Akt.nr. 83

Foreningen Oprør  
c/o Blågårdens Medborgerhus  
Blågårds Plads 3  
2200 København N  
18. marts 2006

75/1 Hoffmeyer  
Justitsministeriet  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

**Høringssvar vedr. Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart**

Foreningen Oprør ønsker hermed uopfordret at kommentere det Forslag til Lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart, der er udsendt til høring. I denne kommentar har vi valgt at fremhæve de elementer, der forekommer os mest vidtgående og betænkelige.

Lovforslaget sigter primært på at lette forebyggelsen og efterforskningen af handlinger og aktiviteter, der af politiet defineres som terroristiske.

Væsentligt for forslagsstillerne er ønsket om, at forslaget kan medvirke til at spare tid og ressourcer for politiet og domstolene. Prisen herfor er en stigning i andelen af hemmelige procedurer i retsplejen. Det er netop sådanne hemmelige procedurer, der kendetegner de før-demokratiske retstilstande, som den demokratiske retsstat er opstået i opgør med.

Fremover ryddes de hindringer af vejen, der hidtil formelt har hæmmet politiet i forebyggelsen af terroristiske anslag mod det danske samfund, Hindringer, der ifølge forslaget, også modvirker en effektiv efterforskning af sådanne anslag.

At der endnu ikke har fundet terroristiske anslag sted, ses ikke at have påvirket Justitsministeriet. Forslaget fremsættes uden, at det sagligt er blevet konstateret, om de senere års stramninger i lovgivningen har virket, og om der er behov for yderligere stramninger. I oktober 2005 udtalte den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse, at det danske samfunds nuværende indsats og beredskab over for terrorisme ikke kan anses for utilstrækkeligt.

Forslaget lanceres som værende af forebyggende art, men det er væsentligt at fastholde, at forebyggelse sjældent er verificerbar. Forebyggede handlinger er netop handlinger, der ikke finder sted. I forebyggelsens navn synes forslaget blot yderligere at ville bidrage til det frygtens klima, som der synes at være en politisk interesse i at opretholde og skærpe yderligere. I denne interesse ofres den retssikkerhed, der er retsstatens vigtigste landvinding.

Lovforslaget udstyrer politiet med omfattende beføjelser til uden retskendelse at gribe ind i kommunikationen (breve, tele, IT mv.) mellem borgere. Normalt skal der forinden indhentes en retskendelse, dog ikke såfremt formålet dermed forspildes. Ifølge retsplejeloven skal politiet indhente en retskendelse inden 24 timer, efter indgrebet har fundet sted. Denne mulighed overføres nu til IT-teknologierne, og da disses anvendelsesmuligheder er ganske mangfoldige, indebærer forslaget derfor en betydelig udvidelse af politiets muligheder for at trænge dybere ind i borgernes privatliv, end man hidtil har haft mulighed for.

I dag skal politiet således indhente retskendelse for hvert enkelt kommunikationsmiddel, men med den "flerhed af kommunikationsmidler", en person råder over, kan kendelsen nu omfatte selve personen og dennes omgangskreds. Forslaget legitimerer en langt mere vidtgående overvågning

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

28 MRS. 2006

2005 NR. 730-0246

af befolkningen, end det hidtil har været muligt. Når den tekniske mulighed herfor er til stede, vil denne mulighed uvægerligt blive udnyttet. I realiteten vil politiet fremover kunne handle uden retskendelse. Og selvom en retskendelse efterfølgende skal indhentes, er dette en ren formalitet. At indgreb, der efter rettens opfattelse *ikke* burde have fundet sted, skal indberettes til Justitsministeriet, udgør ikke en tilstrækkelig retssikkerhed for borgerne. Lovforslaget fortæller intet om, hvilke skridt ministeriet i givet fald vil tage, og må derfor i bedste fald betegnes som indholdsløst.

Endvidere giver lovforslaget efterretningstjenesterne udstrakt mulighed for at udveksle personoplysninger uden vurdering af hverken af ønsket om sådanne oplysninger eller af de enkelte oplysningers karakter. Ligeledes pålægges andre instanser som flyselskaber, rejsebureauer/arrangører at stille alle persondata til rådighed for politiet, der heller ikke her skal begrunde sit ønske herom. Også her er der tale om en for vidtgående forholdsregel i lighed med den øvrige terrorlovgivnings forhold til både EU's og FN's rammeafgørelser og retningslinjer. Det skræmmende perspektiv er en strøm af oplysninger om borgernes liv, der uden retskendelse tilflyder politiet. Den skepsis og kontrol, der kendetegner en demokratisk retsstats forhold til politimyndigheden, undermineres helt.

Lovforslaget forholder sig kun overfladisk til mistænktets retssikkerhed. Forsvareren skal informeres om de kendelser, politiet indhenter, men samtidig anbefaler arbejdsgruppen, "at retten efter anmodning fra politiet kan bestemme, at reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt fraviges, hvis det er påkrævet af hensyn til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder". Retssikkerheden for borgere, der er sigtet eller anklaget af en statslig myndighed, er en for væsentlig bestanddel i en demokratisk retsstat til at blive fraveget på et sådant grundlag.

Afslutningsvis vil Foreningen Oprør fremhæve, at forslaget bevirker en væsentlig tilsidesættelse af domstole og retskendelser, der i sig selv vil bevirke en indskrænkning af offentlighedsprincippet, af den demokratiske indsigt og kontrol, som en retsstat bør hvile på. Hermed undermineres tilkæmpede civile rettigheder, ikke mindst ytringsfriheden og pressefriheden, der må hvile på et højt informationsniveau om myndigheders handlinger. I sin egen selvforståelse er den danske stat fortsat en demokratisk retsstat, men denne selvforståelse synes i lyset af de offentliggjorte forslag at være under farlig forvandling.

Hvis et samfund vælger et vidtgående sikkerhedshensyn frem for den udvidelse af de demokratiske rettigheder, der alene kan løse både globale og interne konflikter, vil dette sikkerhedshensyn før eller senere vende sig mod samfundet og de rettigheder, der hidtil har kendetegnet det. I et sådant samfund vil netop ingen til syvende og sidst kunne vide sig sikker. De fremsendte lovforslag er udtryk for en sådan tendens og bør af samme grund afvises.

Med venlig hilsen



Arne Lund Patrick Mac Manus Jens Peter Houe  
Foreningen Oprør

Kopi af eventuel henvendelse bedes også tilsendt Patrick Mac Manus, Olivervej 7, 2605 Brøndby.  
Telefon: 22 45 41 78

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET



Jmt. Mdt.  
27 MRS. 2006

Den 24 MRS. 2006  
J.nr. 40A-ØL-13-06

Akt.nr. 72

Justitsministeriet  
Lovafdelingen  
Slotholmsgade 10  
1216 København K

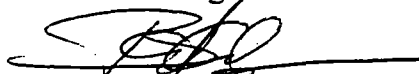
748 / Koneff.

Justitsministeriet har ved brev af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-793-0026) anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Den korte høringsfrist har kun tilladt en overordnet gennemgang af betænkningen og udkastet og har medført, at det ikke har været muligt at behandle sagen på et plenarmøde. Den foretagne gennemgang giver ikke landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Kopi af dette brev er efter anmodning sendt til Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen



Bent Carlsen



Nanna Blach

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

27 MRS. 2006

2005 NR. 730-0246

Vestre Landsret  
Præsidenten



Justitsministeriet  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

*Jmt. modt.*

Jmt. modt.  
27 MRS. 2006

J.nr. 40A-VL-12-06  
Den 24/03-2006

I et brev af 1. marts 2006 (J.nr. 2005-793-0026) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om et strafferetlige værn mod terrorisme og om et udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven

I den anledning skal landsretten udtale følgende:

Som følge af den særdeles korte høringsfrist har det ikke været muligt at foretage en sædvanlig gennemgang og behandling på et plenarmøde.

Hovedindholdet i betænkningens lovudkast angår spørgsmålet om udstrækningen af det strafferetlige værn mod terrorisme. Dette spørgsmål er af en sådan karakter, at landsretten ikke finder at burde udtale sig særskilt herom.

Landsretten har herefter ikke bemærkninger til betænkningen og lovudkastet.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

27 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246



Københavns Byret

Jmt. ...  
27 MRS. 2006

Akt.nr. 62



Justitsministeriet  
Lovafdelingen  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

Præsidenten  
Domhuset, Nytorv  
1450 København K.  
Tlf. 33 44 80 00  
Fax 33 44 84 88  
CVR 21 65 95 09

HWO11266/Sagsbeh. HWO  
J.nr. 09.2006-15.2  
Deres j.nr. 2005-793-0026

*24/3 Hellek*

23. marts 2006

Ved e-mail af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Jeg skal i den anledning oplyse, at forslaget ikke giver byretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

27 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

**2005 NR. 730-0246**



Jmt. Mdt.  
21 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

Præsidenten  
Helligkorsvej 7  
4000 Roskilde  
Tlf. 46 36 50 00  
Fax 46 15 42 12  
Åbent kl. 9.00 - 15.  
CVR-nr. 21-65-95-09

LHL12802/Sagsbeh. LHL  
J.nr. 09.2006-14.2  
Deres j.nr. 2005-793-0036

CTN

20. marts 2006

Ved e-mail af 1. marts 2006 (J.nr. 2005-793-0026) har ministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

I den anledning skal jeg på egne vegne og på vegne præsidenterne for retterne i Århus, Aalborg og Odense oplyse, at vi ikke har bemærkninger til betænkningen eller udkastet.

Med venlig hilsen

Niels Waage

Retten i Korsør  
Kriminalretten  
Kirkepladsen 14,  
4220 Korsør  
Tlf. 58 36 09 99  
Fax 58 36 09 98

Justitsministeriet  
Lovafdelingen  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K.

24. marts 2006

J.nr. 30/2006

Deres j.nr. 2005-793-0026

I et brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme.

Foreningen finder, at betænkningen er begrundet i politiske overvejelser i en sådan grad, at Dommerforeningen ikke finder at burde udtale sig om betænkningen.

Med venlig hilsen

  
Henrik Linde

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

24 MRS. 2006

2005 NR. 730-0246

Randi Graabek

---

**Fra:** Lea Helene Svane [LHS@domstolsstyrelsen.dk]  
**Sendt:** 24. marts 2006 13:16  
**Til:** Justitsministeriet  
**Cc:** Randi Graabek  
**Emne:** Hørringsvar  
**Vedhæftede filer:** lhs10484.pdf

Herved fremsendes Domstolsstyrelsens hørringsvar om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Med venlig hilsen

Lea Helene Svane  
Fuldmægtig  
Direkte + 45 33 92 95 80  
[lhs@domstolsstyrelsen.dk](mailto:lhs@domstolsstyrelsen.dk)

**Domstolsstyrelsen**  
St. Kongensgade 1-3  
1264 København K.  
Tlf. + 45 70 10 33 22  
Fax + 45 70 10 44 55  
[www.domstolsstyrelsen.dk](http://www.domstolsstyrelsen.dk)

24 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730-246

Domstolsstyrelsen



Justitsministeriet  
Mailes med PDF-fil til jm@jm.dk

Administrationskontoret  
St. Kongensgade 1-3, 4.sal  
1264 København K  
Tlf. 70 10 33 22  
Fax 70 10 44 55  
post@domstolsstyrelsen.dk  
CVR nr. 21-65-95-09  
EAN-nr. 5798000161184

LHS10484/Sagsbeh. LHS  
J.nr. 4101-2006-13.5

Jeres j.nr. 2005-793-0026

24. marts 2006

### **Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme**

Ved e-mail af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.


Styrelsen har ingen bemærkninger til betænkningen eller udkastet.

Med venlig hilsen

Lea Svane



Jeg har deltaget i Straffelovrådets arbejde med betænkningen, og jeg har ikke bemærkninger til forslagene i betænkningen, herunder til forslaget fra flertallet i rådet om ikke at begrænse det strafferetlige ansvar til et kvalificeret forsæt. Jeg er dog enig i bemærkningerne fra de ovennævnte to statsadvokater om, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis straffelovens § 114 a kunne affattes på en måde, så de strafbare handlinger var klarere beskrevet i selve bestemmelsen i straffeloven. Dette var imidlertid efter Straffelovrådets opfattelse ikke muligt bl.a. under hensyn til, at der med den foreslåede bestemmelse ikke bør ske en udvidelse af det strafbare område.

  
Henning Fode

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Modtaget  
14 MRS. 2006  
Rigsadvokaten



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten

DATO 13.03.2006

JOURNAL NR.

SA1-2006-601-0014

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

STATSADVOKATEN FOR KØ-  
BENHAVN, FREDERIKSBERG  
OG TÅRNBY

JENS KOFODS GADE 1, 3  
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 73 00  
FAX 33 30 73 49

Ved skrivelse af 3. marts 2006 (Deres j.nr. RA-2005-91-0064) har De anmodet om mine eventuelle bemærkninger til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

I den anledning skal jeg herved meddele, at jeg ikke har bemærkninger til hverken den nævnte betænkning eller det nævnte udkast.

Med venlig hilsen

K. Hjorth

RIGSADVOKATEN 2006-601-0014

(1000)

(157)





STATSADVOKATEN

Modtaget  
16 MRS. 2006  
Rigsadvokaten

Rigsadvokaten  
Frederiksholms Kanal 16  
1220 København K

DATO 15. marts 2006

JOURNAL NR.

SA3-2006-601-0008

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: Mette Vestergaard

STATSADVOKATEN FOR FYN,  
SYDØSTSJÆLLAND, LOLLAND,  
FALSTER OG BORNHOLM

JENS KOFODS GADE 1, 3. TV.  
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 73 50

FAX 33 30 73 99

**Vedr. RA-2005-91-0064**

Ved påtegning af 3. marts 2006 har Rigsadvokaten anmodet om eventuelle bemærkninger til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

I den anledning kan jeg oplyse, at jeg ikke har bemærkninger til betænkningen eller udkastene til lovændringer.

Lise-Lotte Nilas

RIGSADVOKATEN 2006-609-0057 (-0007)



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten  
Frederiksholms Kanal 16  
1220 København K

DATO 15. marts 2006

JOURNAL NR.

SA4-2006-609-0012

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: CO/AK

STATSADVOKATEN I AALBORG

NYHAVNSGADE 9

POSTBOKS 539

9100 AALBORG

TELEFON 96 32 42 00

FAX 98 16 39 16

Modtaget

16 MRS. 2006

Rigsadvokaten

Ved påtegning af 3. marts 2006 anmodede Rigsadvokaten om eventuelle bemærkninger til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Jeg kan herved meddele, at jeg kan tilslutte mig de anbefalinger som flertallet af Straffelovrådets medlemmer er fremkommet med.

Jeg har ingen bemærkninger til de foreslåede ændringer af udleveringsloven.

Der henvises til RA-2005-91-0064.

På statsadvokatens vegne

  
Anne-Mette Wiese

vicestatsadvokat

RIGSADVOKATEN 2006-609-0057(-0006)

Modtaget  
13 MRS. 2006  
Rigsadvokaten

J.nr. SA5-2006-280-0003  
Sagsbehandler: JSA/MK

Tilbagesendes Rigsadvokaten.

Betænkningen og udkastet til ændring af udleveringsloven giver ikke anledning til bemærkninger.

Der henvises til Deres j.nr. RA-2005-91-0064.

Statsadvokaten i Viborg, den 10. marts 2006

  
P. Brøndt Jørgensen

RIGSADVOKATEN 2006 - 009 - 0257 (- 0003)



# STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten  
Frederiksholms Kanal 16  
1220 København K

Dato: 13/3 2006  
J.nr.: SØK-10160-00012-06  
Sagsbehandler: JMA

Modtaget  
15 MRS. 2006  
Rigsadvokaten

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG  
ØKONOMISK KRIMINALITET

BRYGGERVANGEN 55, 3.  
POSTBOKS 809  
2100 KØBENHAVN Ø

TELEFON 35 25 95 00  
FAX 33 43 01 19

E-mail: saeok@ankl.dk  
Web: www.rigsadvokaten.dk  
Web: www.politi.dk

Vedr.: Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven (Rigsadvokatens j.nr. RA-2005-91-0064)

Under henvisning til Rigsadvokatens høringsskrivelse af 3/3 2006 vedrørende ovennævnte betænkning, har jeg følgende bemærkninger:

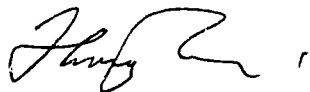
Straffelovsrådet foreslår en ny § 114 a i straffeloven, der omfatter de handlinger, der efter Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme skal anses som terrorhandlinger, og som ikke allerede er omfattet af § 114. Jeg er enig i indholdet af den nye bestemmelse. Den foreslåede form, hvor der henvises til bestemte artikler i de berørte konventioner og protokoller, finder jeg imidlertid bør overvejes påny, idet man efter min opfattelse ved konkrete straffebud bør tilstræbe så få henvisninger til andre retsakter som muligt.

Straffelovsrådet foreslår også nye bestemmelser i straffelovens §§ 114 c og 114 d nye bestemmelser om herved og oplæring til at begå terrorhandlinger. Jeg kan tilslutte mig disse bestemmelser. Jeg skal bemærke, at ved spørgsmålet om tilregnelser støtter jeg flertallet i Straffelovsrådet, som går ind for en almindelig forsætsvurdering. Jeg kan således ikke tilslutte mig mindretallets anbefaling om, at der bør stilles krav om kvalificeret forsæt (hensigt).

Udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven giver mig ikke anledning til bemærkninger.

RIGSADVOKATEN 2006-609-0057 (0005)

Med venlig hilsen



Henning Thiesen

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG  
ØKONOMISK KRIMINALITET

SIDE 2



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten  
Frederiksholms Kanal 16  
1220 København K

DATO 16.03.2006

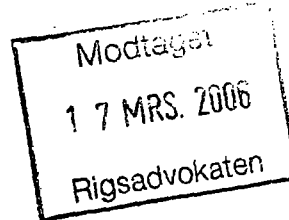
JOURNAL NR.  
SAIS-2006-601-0005

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER  
SAGSBEHANDLER: LMP

STATSADVOKATEN FOR  
SÆRLIGE INTERNATIONALE  
STRAFFESAGER

JENS KOFODS GADE 1  
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 72 50  
FAX 33 30 72 70  
E-MAIL SICO@ANKL.DK  
WWW.SICO.ANKL.DK



Vedr. RA-2005-91-0064

Under henvisning til skrivelse af 3. marts 2006 om udkast til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven bemærker jeg, at jeg ikke har bemærkninger til, at materielle straffebestemmelser, der følger ratifikationen af de i materialet omhandlede konventioner, bliver indført. Jeg er endvidere enig med flertallet i bemærkningerne om tilregnelsen.

Jeg har gennemgået betænkningen og noteret mig, at der er tale om yderligere kriminalisering af former for bistand til terrorhandlinger eller bistand til andres mulige terroraktiviteter. Den valgte model vedr. § 114 a, der henviser til en række ikke alment kendte konventioner, yder imidlertid ikke vejledning af den klarhed, der må kræves, når det gælder mulig overtrædelse af straffeloven, der i givet fald kan straffes strengt.

Jeg vil anbefale, at det klart kommer til at fremgår, hvad der skal være strafbart for derved at modvirke, at denne type kriminalitet bliver begået samt at sikre, at efterforskning kan målrettes.

Med venlig hilsen

*Birgitte Vestberg*  
Birgitte Vestberg

RIGSADVOKATEN 2006 - 601 - 0005

(-0002) (17/3)

Akt.nr. 59

Justitsministeriet  
Strafferetskontoret  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

24 MRS. 2006 hj

J.nr.: 2006-000-197 / LL 292

POLITIAFDELINGEN

Polititorvet 14  
1780 København V

Telefon: 3314 8888  
Telefax: 3343 0006

Web: [www.politi.dk](http://www.politi.dk)

Jmt. Mdt.

27 MRS. 2006

Ved skrivelse af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-793-0026) har Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet om en udtalelse vedrørende Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

I den anledning skal Rigspolitiet udtale følgende:

For så vidt angår Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme kan Rigspolitiet tilslutte sig de synspunkter vedrørende tilregnelser, der støttes af et flertal af Straffelovrådets medlemmer.

Rigspolitiet kan i øvrigt støtte forslagene i betænkningen og i lovudkastet.

Med venlig hilsen

*Torst-14*  
Torsten Hesselbjerg  
rigspolitichef

27 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 1730-0246



Politidirektøren

Akt.nr. 94

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

Politigården  
1567 København V  
Tlf. 33 14 14 48

*751 / Hansen*

Jmt. modt.

28 MRS. 2006

Fax. 33 43 00 58

Dato 28 MRS. 2006

Journal.nr.:  
0100-10160-00043-06

AD

Ved brev af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-793-0026) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt om et udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Jeg kan i den anledning oplyse, at Københavns Politi skal ikke har bemærkninger til betænkningen eller til udkastet til lovbestemmelserne vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Med venlig hilsen



Hanne Bech Hansen

30 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246





Jmt. Mdt.  
22 MRS. 2006

Akt.nr. 15

Justitsministeriet  
Lovafdelingen  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

Dato : 21. marts 2006  
Jr.nr. : 31.2.06  
Ref. : Torben Jessen

CTN

Justitsministeriet har i skrivelse af 1. marts 2006, sagsnr. 2005-793-0026, anmodet Politimesterforeningen om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme.

Ministeriet har samtidig anmodet om en udtalelse om et udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Politimesterforeningen har været repræsenteret i Straffelovrådet under udarbejdelsen af betænkningen og kan tiltræde Rådets konklusioner og forslag.

Foreningen har ikke bemærkninger til udkastet til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Med venlig hilsen

  
P. Bjørnholdt Løhde

23 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246



Justitsministeriet  
Lovafdeling  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K.

Jmt. Mdt.  
27 MRS. 2006

2006-00210/07.04.04  
24. marts 2006  
HB/LL

*Handwritten signature*

**Vedrørende udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme.**

Sagsnr. 2005-793-0026.

Justitsministeriets Lovafdeling har ved skrivelse af 1. marts 2006 anmodet Politiforbundet om en udtalelse vedrørende ovennævnte.

I den anledning kan det oplyses, at det fremsendte materiale ikke giver anledninger til bemærkninger fra Politiforbundets side.

Politiforbundet har ligeledes ingen bemærkninger til det fremsendte udkast til ændring af udleveringsloven.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

*J.*  
Hans Bundesen  
Sekretariatsleder  
*Handwritten signature*

27 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246



Justitsministeriet  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28  
1306 KØBENHAVN K  
TLF. 33 96 97 98  
FAX 33 36 97 50

DATO: 24-03-2006  
J.NR.: 04-013602-06-0632  
REF.: spi-kfe

jm@jm.dk

Jmt. modt.

27 MRS. 2006

### Høring over Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til forslag til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lov om ændring af udleveringsloven.

Sagen har været behandlet i Advokatrådets Retsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal udtale følgende:

Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme giver ikke Advokatrådet anledning til bemærkninger.

I forhold til det fremsendte udkast til ændring af udleveringsloven bemærkes, at forslaget til en ny § 5, stk. 4, umiddelbart forekommer som en undtagelse til undtagelsen om at stk. 1 og 2 ikke finder anvendelse på de nærmere opregnede bestemmelser i stk. 3.

Advokatrådet vil derfor foreslå, at artikel 5 og artikel 9, jf. artikel 5, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme tilføjes i stk. 3 og at det nye stk. 4 er en undtagelse til denne bestemmelse.

Med venlig hilsen

  
Henrik Rothe

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

27 MRS. 2006

2005 NR. 730-0246

LANDSFORENINGEN AF  
BESKIKKEDE ADVOKATER

Jmt. Mdt.  
24 MRS. 2006

AKL.III. 32  
FORMAND:  
NIELS FORSBY  
NANSENSGADE 45 A  
1366 KØBENHAVN K  
TLF. 33 36 90 10  
FAX 33 93 66 81  
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

Justitsministeriet  
Lovafdelingen  
Strafferetskontoret  
Slotsholmsgade 10.  
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT:  
AMAGERTORV 21, 3.  
1160 KØBENHAVN K  
TLF. 33 15 01 02  
GIRO 735 02 01  
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21  
23. marts 2006  
ER/bn  
Direkte tlf.: 33435222

Vedr.: Sagsnr. 2005-793-0026. Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme.

Med skrivelse af 1. marts d.å. har justitsministeriet udsendt ovennævnte fortryk på 126 sider af ovennævnte betænkning og anmodet om svar inden den 24. marts d.å.

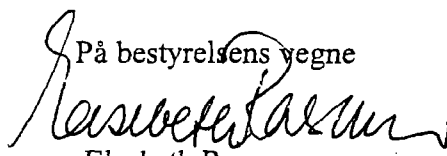
Materialet har været forelagt bestyrelsen, der bemærker følgende.

I 2002 vedtog Folketinget den såkaldte anti-terrorpakke i ekspresfart under overdreven påberåbelse af situationens nødvendighed og påståede internationale forpligtelser. Der er vist almindelig enighed om, dels at anvendelsesområdet gik langt ud over, hvad ønsket om bekæmpelse af terrorisme tilsiger, og dels at den vedtagne lov ligeledes gik ud over, hvad Danmark havde forpligtet sig til internationalt.

Bestyrelsen har noteret sig professor Vagn Greves mindretalsudtalelse i betænkningen fra side 28. Docent Jørn Vestergaard har omtrent samtidig i Tidsskrift for Kriminalret gennemgået og kritiseret de i 2002 vedtagne bestemmelser.

Bestyrelsen skal henstille, at Straffelovrådet får mulighed for igen at behandle spørgsmålet om nødvendigheden af og den nærmere formulering af terrorbestemmelserne i lyset af de erfaringer, der er gjort i mellemtiden, altså med et bredere og friere kommissorium. Lovændringen kan vist godt vente indtil da.

Såfremt lovforslag ønskes fremsat allerede nu, skal bestyrelsen henstille, at der indføres en tidsbegrænsning, således at lovgiver forpligtes til at tage reglerne op til revision inden for en kort årrække.

På bestyrelsens vegne  
  
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

24 MRS. 2006  
2005 NR. 730-0246

LANDSFORENINGEN AF  
BESKIKKEDE ADVOKATER

FORMAND:  
NIELS FORSBY  
NANSENSGADE 45 A  
1366 KØBENHAVN K  
TLF. 33 36 90 10  
FAX 33 93 66 81  
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

Jmt. Mdt.  
24 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Løvedelingen  
Strafferetskontoret  
Slotsholmsgade 10  
1216-Kbh. K

SEKRETARIAT:  
AMAGERTORV 21, 3.  
1160 KØBENHAVN K  
TLF. 33 15 01 02  
GIRO 735 02 01  
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21  
23. marts 2006  
ER/bn  
Direkte tlf.: 33435222

Vedr.: Sagsnr. 2005-793-0026. Udkast til lov om ændring af udleveringsloven.

Med skrivelse af 1. marts d.å. har justitsministeriet anmodet om en udtalelse om ovennævnte lovudkast.

Materialet har været forelagt bestyrelsen, der bemærker, at foreningen har udtalt sig om tidligere såkaldte terrorpakker i høringssvar af 21. november 2001 og 26. september 2003, hvor der er udtrykt betænkeligheder ved at forringe retsbeskyttelsen mod at blive udleveret for en politisk forbrydelse. Særligt har foreningen advaret mod, at der foretages små, men ikke uvæsentlige skridt til at forringe retsbeskyttelsen yderligere.

Selv om lovudkastet indeholder en § 5, stk. 4, om at nægte udlevering i særlige situationer, er der samtidig tale om et fravalg af muligheden for at gøre sådanne forbehold gældende i andre situationer.

Set i dette lys har foreningen betænkeligheder ved det foreslåede, som altså giver videre muligheder for at udlevere danske statsborgere til retsforfølgning i udlandet for politiske forbrydelser.

På bestyrelsens vegne  
  
Elsebeth Rasmussen

24 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Løvedelingen

2005 NR. 730-0246



Justitsministeriet  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

Jmt. modt.

30 MRS. 2006

INSTITUT FOR  
MENNESKERETTIGHEDER

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K  
TLF. 32 69 88 88  
FAX 32 69 88 00  
CENTER@HUMANRIGHTS.DK  
WWW.MENNESKERET.DK  
WWW.HUMANRIGHTS.DK

758 / Hævedt

DATE 27. marts 2006

JNR.  
540.30.11265

Akt.nr. 97

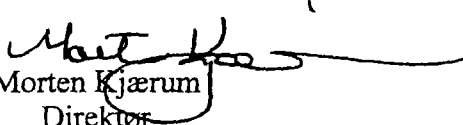
**Vedr.: Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt forslag til ændringer af udleveringsloven**

Med brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet Institut for Menneskerettigheder om eventuelle bemærkninger til ovennævnte.

Vedlagt fremsendes Institutts bemærkninger.

Instituttet har desværre ikke haft mulighed for at behandle lovforslagene i dybden og har derfor valgt særligt at fokusere på definitionen af terrorisme

Med venlig hilsen

  
Morten Kjærum  
Direktør

30 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246



IMR har følgende kommentarer til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme:

IMR ønsker særligt at henlede opmærksomheden på spørgsmålet om, hvordan terrorisme defineres i strafferetlig henseende.

*Vedrørende straffelovens §114, jf. straffelovrådets forslag til §114c-d:*

Efter den nugældende §114 i straffeloven – som gennemfører EU's rammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme – defineres en række meget alvorlige forbrydelser (drab, grov vold, brandstiftelse, forstyrrelse af trafikikkerhed, grove våbenlovsovertrædelser m.v.), som terrorforbrydelser, såfremt de begås med et særligt 'terrorforsæt'.

Et sådant særligt forsæt kan rette sig mod:

- *At skræmme* en befolkning i alvorlig grad; eller
- *At tvinge* danske eller udenlandske offentlige myndigheder eller en international organisation til noget; eller
- *At destabilisere eller ødelægge* et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer.

Det følger endvidere af bestemmelsen, at den begåede handling skal være egnet til at bevirke "alvorlig skade" for et land eller en international organisation.

Både i forbindelse med vedtagelsen af §114 og efterfølgende har der fra flere sider været rejst betydelig kritik af bestemmelsen. Den er blevet kritiseret for at være uklar og vidtgående og for at give anledning til betydelige afgrænsningsproblemer. Senest Jørn Vestergaard, *Strafferetlig lovgivning om bekæmpelse af terrorisme*, TfK, 2206, s. 1-8.

Det kan på den baggrund vække bekymring, at der – som led i ratificeringen af Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme – foreslås indsat nye bestemmelser i straffeloven, som kriminaliserer nye forhold, idet der henvises til straffelovens §114. Jf. herved forlagets §114c-d om at hverve eller instruere personer til at begå forhold omfattet af §114.



*Vedrørende straffelovrådets forslag til §114a, jf. §114b-e:*

FNs Specialrapportør om menneskerettigheder og terrorisme har i december 2005 afgivet sin første rapport til FNs Menneskerettighedskommission, jf. *Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism*, E/CN.4/2006/98, 28 December 2005.

I rapporten beklages det, at det ikke har været muligt at opnå international enighed om en generel definition af terrorisme, og der udtrykkes bekymring over de meget brede og upræcise definitioner af terrorisme, som en række stater har vedtaget. For at sikre, at det kun er terrorhandlinger, der omfattes af definitionen af terrorisme, anbefaler Specialrapportøren en tre-ledet definition af terrorisme:

1) Handlingen skal være omfattet af en af de internationale antiterrorkonventioner. Men blot fordi en handling er omfattet af en af disse konventioner betyder det ikke, at der nødvendigvis er tale om en terrorhandling. Man kan således forestille sig en række handlinger, som vil være omfattet af en af de internationale antiterrorkonventioner, men hvor der må stilles spørgsmål ved, om der i realiteten er tale om en terrorhandling. Derfor må det yderligere kræves:

2) At handlingen er foretaget med forsæt til at begå en meget alvorlig forbrydelse, herunder forbrydelser der resulterer i død, alvorlig personskade; og

3) At handlingen har til formål at true og intimidere en civil befolkning eller tvinge en regering til at gøre eller afstå fra at gøre visse ting (særligt terrorforsæt).

Definitionen af terrorisme i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme baserer sig imidlertid alene på led 1) ovenfor (jf. konventionens art. 1 (1)). FNs konventionen mod nuklear terrorisme baserer sig alene på led 2) eller led 3) (jf. konventionens art. 2,b).

Hverken COE konventionen eller FN konventionen lægger sig således op af den af Specialrapportøren foreslåede tre-leddede definition af terrorisme – og det kritiserer rapportøren (jf. bl.a. rapportens pr. 41). Særligt skal det bemærkes, at ingen af konventionerne stiller krav om, at der skal foreligge et særligt forsæt til at begå terrorhandlinger (led 3).

Definitionen af terrorisme i de to konventioner er således betydeligt bredere end definitionen af terrorisme i EU rammeafgårelsen mod terrorisme og i den danske straffelovs §114, hvor der stilles udtrykkeligt krav om, at der skal foreligge et særligt terrorforsæt.

Et flertal i Straffelovrådet finder, at der i forbindelse med ratifikationen af de to konventioner bør indsættes en ny særlig bestemmelse i den danske straffelov – forslaget §114a – som indeholder en bredere definition af terrorisme end den





eksisterende i straffelovens §114, herunder at der *ikke* bør stilles krav om at der foreligger et særligt terrorforsæt.

Som det fremhæves i Straffelovrådets betænkning (jf. s. 19-20) har justitsministeriet tidligere i forbindelse med ratifikation af FNs terrorfinansieringskonvention og Sikkerhedsrådets resolution 1373 (2001) – der begge indeholder bredere definitioner af terrorisme end den eksisterende i straffelovens §114 – vurderet, at det ikke var nødvendigt at udvide §114, jf. Rådets betænkning s. 19/20.

IMR er bekymret over, at der med forslagets §114a lægges op til at indsætte en bredere definition af terrorisme i den danske straffelov. En definition af terrorisme som ikke stiller krav om, at der foreligger et særligt terrorforsæt. IMR skal herved også henvise til mindretalsudtalelsen fra Vagn Greve i betænkningens s. 28-30.

27. marts 2006, Peter Vedel Kessing

**Randi Graabek**

**Fra:** kirsten@retspolitik.dk  
**Sendt:** 24. marts 2006 18:23  
**Til:** Justitsministeriet  
**Emne:** OBS TILLÆG Høringsudtalelser fra Dansk Retspolitisk Forening

**Vedhæftede filer:** DRF foelgebrev\_2005\_793\_0026.pdf; DRF hoeringsudtalelse \_1 af 2\_straffelovrådet\_2005\_793\_0026.pdf; DRF hoeringsudtalelse\_2 af 2\_udleveringsloven\_2005\_793\_0026.pdf



DRF



DRF



DRF

brev\_2005\_793\_00:ingsudtalelse \_1 af rningsudtalelse\_2 af

Til Justitsministeriet, Helle H. Krogsøe

Ved en fejl, er den forkerte elektroniske fil blevet fremsendt for hvad angår 2005-793-0026 Strafferådsudvalgets betænkning og ændring af udleveringsloven.

Det beklager jeg meget, og håber herved, at få rettet op på denne forvikling.

Vedhæftet er således nu:

1/følgebrev 2005-793-0026

2/høeringsudtalelse om straffelovrådets betænkning 2005-793-0026 3/høeringsudtalelse om udleveringsloven 2005-793-0026

På grund af denne forvirring håber jeg, at Ministeriet vil bekræfte, at de korrekte filer for hvad angår 2005-793-0026 nu er fremkommet.

Alle høringssvarene er i de korrekte udgaver indleveret personligt til Ministeriet d.d.

med venlig hilsen  
Kirsten Christensen

Til Lovafdelingen, Helle H. Krogsøe

Hermed Dansk Retspolitisk Forenings udtalelser til j. nr. 2005-730-0245 og j. nr. 2005-793-0026.

Samme høringer er d.d. afleveret i Ministeriet.

mvh  
Kirsten Christensen

Kirsten Christensen  
Sekretær  
Dansk Retspolitisk Forening  
www.retspolitik.dk  
kirsten@retspolitik.dk

27 MRS. 2006

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246



KOP1

## DANSK RETSPOLITISK FORENING

Justitsministeriet  
Lovafdelingen  
Helle Hübertz Krogsøe  
Slotholmsgade 10  
1216 København K

den 23. marts 2005

Vedrørende Justitsministeriets høringsbrev (sags nr. 2005-793-0026) om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme, samt om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Idet der henvises til de to vedhæftede udtalelser, skal Dansk Retspolitisk Forening (DRF) generelt bemærke følgende, der også vedrører de øvrige høringer vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme:

DRF finder det nødvendigt at påpege, at der ikke i det foreliggende – hverken høringsmaterialet eller i øvrigt – ses at være grund til at iværksætte så vidtgående indgreb i borgernes retssikkerhed, som de forelagte forslag er udtryk for. Der er tale om en række forslag, der indebærer brud med hidtidige danske principper og traditioner på det retspolitiske område. DRF skal da også henvise til at det, såvel i det tværministerielle udvalgs redegørelse vedrørende initiativer til terrorbekæmpelse m.v. som regeringens handlingsplan mod terrorisme er anført, at der intet foreligger der angiver, at den hidtil gældende lovgivning m.v. har været – eller er – utilstrækkelig - til at varetage en effektiv terrorforebyggelse og -bekæmpelse.

Efter DRFs opfattelse har en del af de fremsatte forslag udgangspunkt i en overdreven frygt for terrorhandlinger. Selvom nogle af dem har udgangspunkt i Danmarks folkeretlige forpligtelser i henhold til en række konventioner, som Danmark har tiltrådt (men som ikke alle endnu er trådt i kraft), er andre af forslagene videregående.

Der ses ikke at være nogen grund til, at Danmark skal gå videre med nykriminaliseringer og kontrolforanstaltninger end de øvrige lande i disse

konventionssystemer.

De af forslagene, der har karakter af tekniske justeringer og opdatering af lovgivning m.v., har DRF intet at indvende imod, men det er foreningens opfattelse, at især en del af de retsplejemæssige bestemmelser m.v. i de her omhandlede forslag går videre end påkrævet og rimeligt.

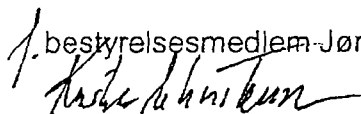
De allerede vedtagne lovændringer i den tidligere "anti-terrorpakke" indeholder efter DRFs opfattelse en række nyskabelser, der forringer borgernes civile rettigheder, uden at skabe nogen væsentlig øget sikkerhed. Flere af de dengang vedtagne forslag gik videre end nødvendiggjort af Danmarks internationale forpligtelser, uden noget påviseligt konkret behov herfor og uden en tilstrækkelig argumentation..

Både ved disse ændringer og ved de nu fremsatte forslag er der tale om en øgning af kontrollen med borgerne, der i betænkelig grad bringer Danmark nærmere et overvågningssamfund med til dels hemmelig retspleje og med efterretningstjenester uden tilstrækkelig folkelig kontrol.

Der er i en række tilfælde foreslået en begrænset domstolskontrol, men dels er denne ofte uden reelt indhold, alene basere på overholdelse af visse formelle spilleregler, dels er begrænsningerne til dels gennemhullet af undtagelser for tilfælde "hvor det må antages, at øjemedet forspildes", hvis ikke indgrebene kan udføres uden forudgående retlig tilladelse. De foreslåede kauteler heroverfor (efterfølgende retlig behandling, evt. med indberetning fra retten til justitsministeriet) er efter DRFs opfattelse utilstrækkelige.

Idet der i øvrigt henvises til de medfølgende udtalelser, skal DRF henstille, at der vises den størst mulige tilbageholdenhed med de foreslåede lovændringer, således at disse begrænses til, hvad der må anses for konventionsretligt nødvendigt.

På vegne af DRF,

1. bestyrelsesmedlem Jørgen Jepsen  


Sekretariat c/o Advokat Bjørn Elmquist, H.C. Andersens Boulevard 11, 1., 1553 Kbh. V.

Tlf. 33 14 14 33, FAX 33 14 14 32, [www.retspolitik.dk](http://www.retspolitik.dk)



den 23. marts 2006

## HØRINGSUDTALELSE

fra

Dansk Retspolitisk Forening

Vedr. Justitsministeriets høring om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme (med forslag til anti-terrorlovgivning) (ad j.nr. 2005-793-0026 – del 1 af 2).

På vegne af Dansk Retspolitisk Forening (DRF) skal vi hermed fremkomme med nedenstående udtalelse til den tilsendte betænkning:

### 1. Generelt

1.1. Straffelovrådets udtalelse lægger sig tæt op ad Justitsministeriets overvejelser som fremsat i to notater, der har været sendt til Retsudvalget, men som ikke findes i høringsmaterialet. Man må gå ud fra, at de væsentligste dele er citeret i Straffelovrådets betænkning. Rådet har især beskæftiget sig med, i hvilket omfang en række konventioner, som Danmark har tiltrådt, kræver ændringer i dansk (straffe-) lovgivning.

1.2. Rådet har dog også svaret på, om det ser grund til andre straffelovsændringer end de af Justitsministeriet. omtalte. Det finder rådet ikke anledning til (kap. 4, s. 50-51<sup>1</sup>).

1.3. Specielt bemærkes, at Rådet ikke ser noget behov for en selvstændig kriminalisering af modtagelse af økonomiske midler fra en terrororganisation, idet man finder de eksisterende bestemmelser tilstrækkelige.

1.4. Rådet finder kun behov for nogle få ændringer som følge af de nævnte konventioner – de allerfleste indføres i kap. 13 i tilslutning til de for nylig vedtagne antiterrorbestemmelser i § 114 ff. som nye §§ 114a-e.

1.5. Dog foreslås også en ny formulering af en § 192b til gennemførelse af strafbarheden omkring omgang med nukleart materiale, idet man på enkelte punkter finder den gældende § 183 utilstrækkelig (se nedenfor).

1.6. På enkelte punkter går Rådet dog videre end krævet af konventionerne og Europarådets anti-terrorafgørelse. Nemlig ved at ville kriminalisere den, der lader sig hverve og den, der lader sig oplære (træne mv.) til terror. I § 192b indføres desuden en straf for uagtsomhed, hvilket også er videregående.

1.7. Endelig bemærkes, at Rådets flertal går imod Vagn Greves mindretalsudtalelse, der peger på risikoen for usikkerhed og udvidelse af det strafbare område via et mere bredt forsøgs- og medvirkensbegreb end sædvanligt i dansk ret.

---

<sup>1</sup> De anførte sidetal henviser i det følgende til Straffelovrådets betænkning i den anførte udgave

På denne baggrund foreslår VG, at forsætskravene skærpes i de bestemmelser, der omfatter handlinger, der ligger langt fra de fuldbyrdede "terror-handlinger", herunder særligt forslagene til nye §§ 114c (om straf for hvervning (stk. 1. og stk. 2.) og for at lade sig hverve (stk. 3) samt § 114d (om oplæring/træning til terrorhandling, stk. 1. og stk. 2).

DRF er enig med Vagn Greve i hans forslag om skærpede forsætskrav (hensigt) u.h.t. de pågældende bestemmelsers vidtgående anvendelsesområde – på handlinger, der kan have en ganske upåfaldende og i visse tilfælde endog lovlig karakter, jfr. nærmere nedenfor ad de enkelte bestemmelser.

## 2. Vedrørende de enkelte forslag til lovændringer (de øvrige overvejelser udelades) bemærkes:

2.1. Den "tungeste" del af forslagene findes i en ny formulering af § 114a, der foreskriver forhøjede strafferammer (forhøjelse med indtil det halve) i visse tilfælde, hvor der er tale om en række særligt kvalificerede overtrædelser af en blandet række konventioner, som Danmark har tiltrådt. Det drejer sig om i forvejen kriminaliserede handlinger i forbindelse med konventioner om følgende emner:

Nr. 1. Flykapring m.v.

Nr. 2. Forbrydelser mod internationale organisationer og deres repræsentanter

Nr. 3. Gidseltagning

Nr. 4. Fysisk beskyttelse af nukleare materialer

Nr. 5. Ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden og platforme fastgjort til kontinentalsoklen)

Nr. 6. Konventionen vedr. bekæmpelse af terrorbombninger imod offentlige faciliteter m.v.

I denne forbindelse kræver konventionen, at der også straffes for forsøg og medvirken til en af de nævnte forbrydelser, således at en person medvirker til, at en gruppe personer, der handler med et fælles formål, begår en eller flere af de nævnte forbrydelser. Denne medvirken skal være forsættlig og skal enten foretages i den hensigt at fremme gruppens generelle virksomhed eller formål eller foretages med viden om, at gruppen har til hensigt at begå den eller de pågældende lovovertrædelser.

Det anføres i Straffelovrådets bemærkninger, at indføjelser af § 114a i kapitel 13 (der herefter foreslås tillagt en bredere overskrift, således at "terrorhandling" inddrages) vil have den afledede effekt, at området for straffelovens § 136, stk. 2 (om straf for billigelse af forbrydelser), udvides, så den fremover (med bøde eller fængsel indtil 2 år) tillige rammer den, der udtrykkeligt billiger handlinger omfattet af (den nye) § 114a.

*Hermed vil der således blive foretaget yderligere et indgreb i ytringsfriheden, hvilket ikke forekommer at stemme overens med regeringens, især statsministerens forsvar for en robust ytringsfrihed i Danmark.*

I øvrigt anføres det i straffelovrådets overvejelser, at forslaget alene skal omfatte handlinger, der efter Europarådskonventionen skal anses for terrorhandling, og som ikke allerede er omfattet af § 114, og blot etablerer sidestrafferammer med forhøjet straf for forbrydelser af særlig alvorlig karakter med angivelse af kriterier herfor, hvorimod der ikke er tale om egentlige nykriminaliseringer.

2.2. Forslagene til nye §§ 114b, c, d, og e – henholdsvis om økonomisk støtte m.v., om hvervning, om oplæring til terrorhandling og lignende samt "fremme i øvrigt" af sådanne handlinger – omfatter handlinger, hvor der ikke kan straffes efter den gældende § 114 eller den foreslåede § 114a, idet der ikke er forsæt til at forsøge og/eller medvirke til at begå konkretiserede handlinger (i så fald skal der nemlig straffes efter § 114). Er der forsæt til ikke-konkretiserede handlinger (er der f.eks. kun

tale om økonomisk støtte til en terrorgruppe som sådan, falder det ind under den foreslåede (nye) § 114b -se bemærkningerne til lovforslaget s. 61).

2.3. Forslaget til ny § 114b (økonomisk støtte) svarer til gældende § 114a, men er i forhold til denne udvidet således, at den også omfatter fremme af enkeltpersoners virksomhed. Men en tilføjelse af en henvisning til den foreslåede nye § 114a indebærer, at det e.o. tillige kan være strafbart at yde økonomisk støtte m.v. til en person, gruppe m.v., der *begår eller har til hensigt at begå* (vor kursivering) handlinger som omtalt i § 114a.

Udtrykket "har til hensigt at begå..." indebærer i sig selv en række tvivsspørgsmål om forsættet – herunder om, hvilke subjektive forhold der kræves mht. bedømmelsen af gerningsmandens viden/formodning om en evt. sådan "hensigt", der jo altså her handler om ikke-konkretiserede handlinger.

Dette er et generelt problem i formuleringerne af en række af de øvrige bestemmelser i denne gruppe. Dermed understreges nødvendigheden af at stille særlige krav til det relevante forsæt, specielt i en bestemmelse som den her foreslåede § 114b med dens udvidede medvirkensbegreb.

Justitsministeriet påpeger (s. 26), at hensigten med terrorfinansierings-konventionen er at ramme en personkreds, hvis medvirkenshandling ligger fjern fra den konkrete terrorhandling. Dennes artikel 2, stk. 5 litra c omfatter således en person, der medvirker til, at en gruppe personer, der handler med fælles formål, indsamler midler til brug for terrorhandling. "Der kan således blive tale om at straffe en person, der i relation til den konkrete terrorhandling kan være medvirkende i tredje eller fjerde led." (jfr. bemærkningerne til den gældende bestemmelse). Da Justitsministeriet ikke mener, at denne form for medvirken altid vil være omfattet af straffelovens § 23 eller den nye § 114a, foreslås således den særlige bestemmelse i § 114b, der omhandler netop denne fjernere form for medvirken til *terrorfinansiering* (og altså ikke blot egentlige *terrorhandlinger*). Som eksempel på bestemmelsens anvendelsesområde nævnes professionel, generel rådgivning til en terrororganisation, der ikke direkte angår en konkret terrorhandling.

*DRF finder*, at der hermed sker en udvidelse af medvirkensbegrebet, der går ud over, hvad der er gængs i dansk ret og dermed frembyder så betydelige principielle betænkeligheder, at den ikke bør gennemføres.

2.4. Forslaget til ny § 114c (om hvervning)

Stk. 1 (hervning til at begå eller fremme overtrædelse af § 114 eller 114a) og stk. 2 (hervning ad § 114b, terrorfinansiering) er begrundet med henvisning til Europarådskonventionen om forebyggelse af terrorisme f.s.v.. angår hvervning til handlinger som omtalt i § 114a og b. Stk. 1, handler om hvervning til at begå eller fremme mv. terrorhandlinger (fængsel indtil 10 år, evt. indtil 16 år ved særligt skærpende omstændigheder), stk. 2 om hvervning til "terrorfinansiering" (§ 114b - fængsel indtil 6 år).

Der foreligger her en konventionsbestemt kriminaliseringspligt. Denne pligt omfatter dog ikke fastsættelsen af strafferammen, der her er sat meget højt.

Derimod er der ingen konventionsmæssig forpligtelse til – som i forslaget til § 114c, stk. 3 (fængsel indtil 6 år) -at kriminalisere det at lade sig hverve (den hvervede) eller lade sig oplære/træne til at begå terrorhandlinger (jfr. § 114 og § 114a).

Straffelovrådet anfører, at når man alligevel foreslår disse kriminaliseringer, er det dels fordi "det forekommer naturligt" (når man nu kriminaliserer selve hververen), dels at det er i tråd med ønsket om "et fremskudt værn" imod terrorisme.

*Her foreligger et klart eksempel på, hvordan terrorfrygten giver sig udslag i en nykriminalisering. DRF finder, at denne bestemmelse bør udgå.*

Det anføres videre i bemærkningerne (s.62), at hvis der f.eks. er tale om at lade sig hverve et konkret indsamlings- eller støtteprojekt, vil der kunne straffes efter straffelovens § 114b, jfr. § 21 smh. med § 23.

"Hvervning" vil i øvrigt kunne omfatte hvervning til at begå handlinger, til at fremme handlinger eller til at tilslutte sig en gruppe mv. for at fremme, at gruppen eller sammenslutningen begår (terror-)handling. Det anføres (s.63), at forbrydelserne efter § 114c, stk. 1 og stk. 2 fuldbyrdes, når en person "er blevet hvervet" (et noget uklart tidspunkt). Forbrydelsen "at lade sig hverve" efter stk. 3 er fuldbyrdet, når en person har accepteret at ville begå handlinger af den pågældende beskaffenhed, f.eks. en eller flere ikke-konkretiserede bombesprængninger (eller handlinger vedr. terrorfinansiering efter stk. 2).

Som bestemmelsen er udformet, er der ikke mulighed for tilbagetræden fra forsøg, kun evt. for strafnedsættelse.

Det anføres, at hververen subjektivt skal have forsæt til alle led i gernings-indholdet, herunder til, at den hvervede skal begå eller fremme terrorhandlinger og evt. bidrage til, at en gruppe han tilslutter sig begår sådanne handlinger.

I sine indledende bemærkninger anfører Straffelovrådet (s.22), at man finder det rigtigst, at kriminaliseringspligten efter Europarådskonventionen "opfyldes således, at de terrorhandlinger, som det skal være strafbart at hverve og oplære til, ikke er begrænset til handlinger begået med terrorforsæt".

Rådet finder dog, at en række af disse handlinger ikke bør kunne straffes med fængsel på indtil livstid, når de ikke er begået med terrorforsæt. Til gengæld mener man, at der kan forekomme tilfælde, hvor hvervning og oplæring til at begå sådanne handlinger bør kunne straffes strengere end udførelsen af selve handlingen.

*DRF finder, at dette er en betydelig udstrækning af det strafbares område, og at det foreslåede forsætskrav i realiteten ikke indebærer en tilstrækkelig begrænsning heri, jfr. nedenfor.*

2.5. Ad forslaget til ny § 114d – om oplæring, træning mv. til foretagelse af terrorhandlinger (stk. 1, jfr. § 114 og 114a) eller til "terrorfinansiering" (stk. 2, jfr. § 114b i forslaget).

Stk. 1. kriminaliserer træning, instruktion eller oplæring i "terrorhandlinger" (§ 114 og 114a -fængsel -indtil 10 år -indtil 16 år ved særligt skærpende omstændigheder, f.eks. systematisk/organiseret virksomhed) "med viden om, at personer har til hensigt at anvende færdighederne til dette formål."

Tilsvarende oplæring/træning med henblik på at begå eller fremme terrorfinansiering straffes efter stk. 2 med fængsel indtil 6 år med tilsvarende krav til forsættet (viden) Endelig indføres i stk. 3 en ikke-konventionskrævet kriminalisering af den, der lader sig oplære, træne m.v. til overtrædelse af § 114 eller 114a (men altså ikke § 114b – terrorfinansiering).

2.6. Forslaget til ny § 114e er en "opsamlingsbestemmelse", der straffer (med fængsel i indtil 6 år) den "som i øvrigt fremmer virksomheden for en person, en gruppe el-



ler en sammenslutning, der har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114, 114a, 114b, 114c, eller 114d"

Også her er der blot tale om "almindeligt" forsætskrav for gerningsmanden, dvs. formentlig også omfattende dolus eventualis.

*Netop problemerne ved dette forsætskrav giver anledning til kritik.*

I så henseende finder et mindretal (Vagn Greve, s. 23, jfr. s. 28-30), generelt, at de foreslåede bestemmelser i (nye) §§ 114b -114 - bør forbeholdes tilfælde, hvor der foreligger kvalificeret forsæt (hensigt).

VG henviser herved til, at dansk ret har "verdens mest omfattende forsætsområde". Endvidere er det efter dansk ret muligt at anvende den fulde strafferamme for fuldbryr- det forbrydelse på *forsøg*.

Desuden har dansk ret et særdeles omfattende *medvirkelsesbegreb*, og det er muligt at anvende den fulde strafferamme på alle medvirkende. "Disse regler betyder, at dansk ret vil få et betydeligt større kriminaliseret område end andre lande". Endvidere er i dansk ret de subjektive krav blevet slækket i løbet af straffelovens gyldighedstid., og eventualitetsforsættet har fået en meget bredere anvendelse end man antog på blot ganske få år siden. ...

"Sådanne meget betydelige udvidelser af det kriminaliserede område i forhold til det, som direkte fremgår af ordlyden, er særligt problematiske, når man skubber det strafferetlige værn langt ud fra den egentlige skadestilføjelse og kriminaliserer ganske dagligdags handlinger. Der er ikke mindst ved kriminaliseringen af upåfaldende handlinger et åbenbart behov for til gengæld at sikre sig, at den subjektive dækning (graden af forsæt) viser, at den pågældende persons adfærd er strafværdig" (s. 28).

Straffelovrådet anfører (s. 27f.o.), at de folkeretlige pligter, som Europarådskonventionen og de foreslåede bestemmelser tilsigter at opfylde, kan forstås således, at de ikke indebærer krav om forsæt omfattende alle forsætsgrader. Når flertallet alligevel vil fastholde det almindelige forsætskrav (og altså ikke kræve hensigt), begrundes man dette med, "at der er tale om bistand til alvorlige forbrydelser af almenfarlig karakter" og et krav om hensigt "ville også indebære en fravigelse af den måde, hvorpå man normalt har implementeret tilsvarende bestemmelser om tilregnelser i internationale konventioner".

*DRF vil derfor anbefale, at det af Greve foreslåede hensigtskrav indføres i forslagene til de nye §§ 114b-e.*

VG anfører endvidere, at der ikke er anført noget argument for, at Danmark gennem de foreslåede regler ... skal kriminalisere et langt videre område, end formentlig alle andre lande gør det. En sådan videregående kriminalisering er ganske vist ikke folkeretsstridig eller EU-stridig, men ... "sådanne udvidelser kan give problemer i forbindelse med fastlæggelsen af en folkeretsmæssig jurisdiktion for danske domstole. Dette gælder såvel ved spørgsmål om dobbelt strafbarhed som ved anvendelsen af universalsjurdiktion." (s. 30).

*DRF er enig med Vagn Greve i de anførte betænkeligheder og finder ikke flertallets argumentation overbevisende, men tværtimod reelt indholdsløs. Der ses ikke nogen overbevisende grund til, at Danmark skal gå videre i sin kriminalisering end de øvrige lande, der deltager i de pågældende konventioner.*

Ved udformningen af konventionsteksterne har en række internationale eksperter taget stilling til kriminaliseringsbehovet, og det må anses for udslag af en til dels irratio-

nel terrorangst, når det foreslås, at Danmark skal gå videre i så henseende end vore konventionspartnere. Der ses ikke at være grundlag herfor hverken i et særligt truselsbillede for Danmarks vedkommende eller i lovtekniske forhold.

DRF finder desuden, at de foreslåede bestemmelser omfatter ganske vidtgående kriminaliseringer med et til dels ubestemt indhold, jfr. herved også Jørn Vestergaards kritik af de senest vedtagne anti-terror-bestemmelser (se Tidsskrift for Kriminalret, 2006, s.1-8), der også påpeger den meget vidtgående fastlæggelse af strafferammer.

2.7. Øvrige forslag:

2.7.1. DRF har ikke bemærkninger til de fremsatte forslag vedrørende dels konsekvensændringer, dels ændring af strfl.s § 183, stk. 2, om at sidestille kapring af offshore-anlæg med kapring af bl.a. skibe.

2.7.2. Fsv. angår forslaget om indføjelse af en ny § 192 b til gennemførelse af artikel 2 i FN's konvention om nuklear terrorisme anføres det i bemærkningerne til lovforslaget (s. 70), at bestemmelsen rækker videre end art. 2, bl.a. derved, at der ud over besiddelse medtages modtagelse, overdragelse og ændring af radioaktive stoffer. DRF har ingen bemærkninger hertil.

På DRF's vegne,

Bjørn Elmquist  
Formand

Jørgen Jepsen  
Bestyrelsesmedlem



KOPI

DANSK RETSPOLITISK FORENING

den 23. marts 2006

## HØRINGSUDTALELSE

fra

Dansk Retspolitisk Forening

Vedr. Justitsministeriets høring om forslag til udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven (adj. nr. 2005-793-0026 – del 2 af 2)

På vegne af Dansk Retspolitisk Forening (DRF) skal vi hermed fremkomme med nedenstående udtalelse til det tilsendte lovændringsforslag:

### Ad udkastets § x, nr. 1:

Forslaget indebærer en ændring af udleveringslovens § 5, stk.1 således at handlinger omfattet af artikel 6 og 7 (om henholdsvis rekruttering til at begå terrorhandlinger og om oplæring til at begå sådanne handlinger) og af § 9 om forsøg og medvirken, jfr. § 5 (om offentlig opfordring til at begå terrorhandlinger) i den europæiske konvention om Bekæmpelse af terrorisme samt artikel 2, jfr. artikel 1 i FN-konventionen til bekæmpelse af nuklear terrorisme fremover ikke kan anses for en politisk forbrydelse for hvilken der kan nægtes udlevering.

Der kan altså herefter ikke nægtes udlevering for (gerningsmandsvirksomhed, forsøg på og medvirken til) rekruttering og oplæring til terrorvirksomhed med henvisning til, at der er tale om en politisk forbrydelse.

Det anføres i bemærkningerne, at der ikke i øvrigt tilsigtes ændringer i anvendelsesområdet i udleveringslovens § 5, stk.3.

Forslaget må ses i sammenhæng med de samtidig fremsatte forslag til ændringer i straffeloven (ny § 114c og d) mfl. om straf for rekruttering og oplæring til terrorvirksomhed.

*DRF har ingen indvending imod den foreslåede ændring. Man har herved taget i betragtning, at de gældende undtagelsesregler, der tillader nægtelse af udlevering i særlige tilfælde (udlændingelovens § 6 om risiko for politisk forfølgelse, tortur m.v. i det anmodende land, § 7 om humanitære hensyn samt §§ 8 og 9 om princippet *ne bis in idem*, og om forældelse) fortsat opretholdes, ligesom udlevering betinges af, at en eventuel dødsstraf for den pågældende handling ikke fuldbyrdes.*

*Endvidere kan man til træde forslaget nr. 2 (tilføjelse af nyt stk. 4. til udleveringslovens § 5), hvorved det tydeliggøres, at der i medfør af Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme ikke består en ubetinget pligt til udlevering for en politisk forbrydelse, når handlingen er omfattet af konventionens artikel 5 (om offentlig opfordring til at begå en terrorhandling) eller forsøg eller medvirken hertil, (jfr. § 9), sådan som det er tilfældet, hvis handlingen er omfattet af konventionens artikel 6 eller 7.*

Der kan således være mulighed for at anse en overtrædelse af artikel 5 som en politisk forbrydelse, der kan begrunde nægtelse af udlevering i særlige tilfælde. Det anføres hertil (bemærkningerne s 15), at der mes formuleringen "særlige tilfælde" sigtes

til, at en offentlig opfordring til at begå en terrorhandling *som udgangspunkt* må antages ikke at være en politisk forbrydelse, *med mindre der er holdepunkter for det modsatte.*

Herved åbnes således trods alt en sikkerhedsventil.

Ad forslaget § xx – om ikrafttræden.

Ifølge denne bestemmelse finder loven (kun)anvendelse på anmodninger om udlevering for overtrædelser efter Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme, henholdsvis FN-konventionen om bekæmpelse af nuklear terrorisme, der fremsættes efter, at den pågældende konvention er trådt i kraft mellem Danmark og vedkommende fremmede stat.

Denne bestemmelse er foreslået for at undgå, at der i en periode, hvor konventionerne endnu ikke er trådt i kraft kunne ske udlevering i videre omfang end Danmark er konventionsmæssigt forpligtet til. Justitsministeriet finder det i denne forbindelse rettest, at Danmark udnytter forbeholdsadgangen i henhold til Europarådets konventions § 20, stk. 1 og stk. 2 i relation til handlinger omfattet af artikel 5 og artikel 9, jfr. art.5.

Det anføres hertil:

"baggrunden herfor er, at genstanden for denne forbrydelse er gerningsmandens ytringer, og at en vurdering heraf har at gøre med ytringsfrihedens udstrækning. Det anses i denne forbindelse ikke for hensigtsmæssigt på forhånd at afskære de danske myndigheder fra i en konkret situation at anse en overtrædelse af konventionens artikel 5 eller artikel 9, jfr. artikel 5, for en politisk forbrydelse"

*DRF kan bifalde* Justitsministeriets hensyntagen til ytringsfriheden i denne forbindelse.

På vegne af DRF,

Bjørn Elmquist  
Formand

Jørgen Jepsen  
Bestyrelsesmedlem

Randi Graabek

Fra: Ulla Elm-Larsen (ENS) [UE@ENS.dk]  
Sendt: 24. marts 2006 11:31  
Til: Justitsministeriet  
Emne: Vedr. høring over Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme

J.nr. 090201/40005-0043

Til  
Justitsministeriet  
Lovafdelingen, Strafferetskontoret

Justitsministeriet har ved e-post af 1. marts 2006 fremsendt Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme i høring.

Energistyrelsen har især gennemgået de dele af betænkningen, der vedrører offshoreanlæg, herunder § 1, nr. 6, i Straffelovsrådets udkast til lovforslag om ændring af straffeloven, hvor § 183 a udvides med en bestemmelse om offshoreanlæg.

Det foreslås, at parentesens i 3. afsnit på side 69 udgår.

Endvidere skal Energistyrelsen henlede opmærksomheden på, at der som følge af udvidelsen af § 183 a med et nyt stk. om offshoreanlæg eventuelt kan være behov for konsekvensændringer i de bestemmelser, der indeholder henvisning til den nuværende § 183 a, dvs. §§ 8, nr. 4, 114, stk. 1, nr. 5, og 184, stk. 1.

Med venlig hilsen

Ulla Elm-Larsen  
Energiindvinding  
Direkte tlf: 33 92 66 75  
E-post: ue@ens.dk

-----  
Transport- og Energiministeriet  
Energistyrelsen  
Amaliegade 44, 1256 København K  
Tlf: 33 92 67 00, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk  
-----

Justitsministeriet  
Lovafdelingen

24 MRS. 2006  
2005 NR. 730-0246

